

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 4. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesību aktu tuvināšana — Direktīva 2014/40/ES — 7. un 18. pants un 24. panta 2. un 3. punkts — 8. panta 3. punkts, 9. panta 3. punkts, 10. panta 1. punkta a), c) un g) apakšpunkts, 13. un 14. pants — Tabakas izstrādājumu ražošana, noformēšana un pārdošana — Spēkā esamība — Juridiskais pamats — LESD 114. pants — Samērīguma princips — Subsidiaritātes princips — Eiropas Savienības pamattiesības — Vārda brīvība — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — 11. pants

Lieta C-547/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Anglijas un Velsas Augstā Karaliskā tiesa, Administratīvā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 7. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 1. decembrī, tiesvedībā

The Queen , pēc lūguma, ko iesniegušas

Philip Morris Brands SARL ,

Philip Morris Ltd ,

British American Tobacco UK Ltd

pret

Secretary of State for Health ,

piedaloties

Imperial Tobacco Ltd ,

JT International SA ,

Gallaher Ltd ,

Tann UK Ltd ,

Tannpapier GmbH ,

V. Mane Fils ,

Deutsche Benkert GmbH & Co KG ,

* Tiesvedības valoda – angļu.

Benkert UK Ltd,

Joh. Wilh. von Eicken GmbH.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), K. Likurgs [*C. Lycourgos*] un Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 1. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

- *Philip Morris Brands SARL un Philip Morris Ltd* vārdā – *M. Demetriou un K. Nairn, QC, D. Piccinin un J. Egerton-Peters, barristers*,
- *British American Tobacco UK Ltd* vārdā – *N. Fleming, QC, S. Ford un D. Scannell, barristers*, kā arī *L. Van Den Hende, advocaat*, kurus pilnvarojis *A. Lidbetter, solicitor*,
- *Imperial Tobacco Ltd* vārdā – *D. Rose, QC, B. Kennelly un J. Pobjoy, barristers*, kurus pilnvarojuši *E. Sparrow un J. Gale, solicitors*,
- *JT International SA un Gallaher Ltd* vārdā – *J. MacLeod, D. Anderson un J. Flynn, QC*, kā arī *V. Wakefield, barrister*, kurus pilnvarojuši *A. Morfey, T. Snelling un T. Baildam, solicitors*,
- *Tann UK un Tannpapier GmbH* vārdā – *T. Johnston, barrister*, kuru pilnvarojusi *S. Singleton, solicitor*,
- *V. Mane Fils* vārdā – *M. Chamberlain, QC*, un *Z. Al-Rikabi, barrister*, kurus pilnvarojuši *P. Wareham un J. Robinson, solicitors*,
- *Deutsche Benkert GmbH & Co KG un Benkert UK Ltd* vārdā – *A. Henshaw un D. Jowell, QC*, kurus pilnvarojuši *M. Evans un F. Liberatore, solicitors*,
- *Joh. Wilh. von Eicken GmbH* vārdā – *A. Howard, barrister*, kuru pilnvarojuši *A.-M. Irwin un A. Rook, solicitors*,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *V. Kaye un C. Brodie, pārstāves*, kurām palīdz *M. Hoskins un I. Rogers, QC*, kā arī *S. Abram un E. Metcalfe, barristers*,
- Īrijas vārdā – *J. Quaney un A. Joyce, pārstāvji*, kuriem palīdz *E. Barrington un J. Cooke, SC*, kā arī *E. Carolan, BL*,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas un R. Coesme, pārstāvji*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri, pārstāve*, kurai palīdz *P. G. Marrone, avvocato dello Stato*,
- Ungārijas valdības vārdā – *Z. Fehér, G. Koós un M. Bóra, pārstāvji*,

- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *A. Seiça Neves*, pārstāvji,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *L. Visaggio*, *A. Tamás* un *M. Sammut*, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *J. Herrmann* un *O. Segnana*, kā arī *M. Simm*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Van Hoof* un *J. Tomkin*, kā arī *C. Cattabriga*, pārstāvji,
- Norvēģijas Karalistes vārdā – *K. Moen* un *K. Kloster*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2015. gada 23. decembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīvas 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK (OV L 127, 1. lpp.) normu interpretāciju un spēkā esamību.
- 2 Šis lūgums ir izteikts divās tiesvedībās starp *Philip Morris Brands SARL* un *Philip Morris Ltd* (turpmāk tekstā – “PMI”), kā arī *British American Tobacco UK Ltd* (turpmāk tekstā – “BAT”) un *Secretary of State for Health* (valsts sekretārs veselības lietās) par Apvienotās Karalistes “nodoma un/vai pienākuma” transponēt Direktīvu 2014/40 likumību.

Atbilstošais tiesiskais regulējums

Pasaules Veselības organizācijas Vispārējā konvencija par tabakas uzraudzību

- 3 Atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību (turpmāk tekstā – “VKTU”), kas parakstīta Ženēvā 2003. gada 21. maijā un kuras puses ir Savienība un tās dalībvalstis, preambulai šīs konvencijas puses atzīst, ka, pirmkārt, “zinātniskie pētījumi ir nepārprotami pierādījuši to, ka tabakas patēriņš un pakļaušana tabakas dūmu iedarbībai var izraisīt nāvi, slimības un invaliditāti”, un ka, otrkārt, “cigaretēs un vairāki citi tabaku saturoši produkti ir izstrādāti ar augstu atkarības pakāpi ar mērķi radīt un uzturēt atkarību, un [ka] daudzas saturošās sastāvdaļas, kā arī to radītie dūmi ir farmakoloģiski aktīvi, toksiski, mutagēni un kancerogēni, un [...] ka atkarība no tabakas tiek atsevišķi klasificēta kā traucēklis lielākajos starptautiskajos slimību klasifikatoros”.
- 4 VKTU 7. pantā “Necenu pasākumi tabakas pieprasījuma samazināšanai” ir noteikts, ka:
“[...] Katra Puse pieņems un ieviesīs efektīvus likumdošanas, izpildvaras, administratīvos un citus pasākumus, kas nepieciešami tās saistību ieviešanai, saskaņā ar 8. līdz 13. pant[ui] un sadarbosies, kur piemērots, viena ar otru tiešā veidā vai ar kompetentu starptautisko organizāciju starpniecību ar nolūku to ieviest. Pušu Konference piedāvās atbilstošas vadlīnijas šo pantu nosacījumu ieviešanai.”

- 5 VKTU 9. pantā “Tabakas izstrādājumu satura regulēšana” ir noteikts šādi:

“Pušu Konference, konsultējoties ar kompetentām starptautiskām struktūrām, piedāvās vadlīnijas tabakas izstrādājumu satura pārbaudei, mērīšanai un izplūdei, un šī satura un izplūdes regulēšanai. Katra Puse, kur to ir apstiprinājušas kompetentas valsts iestādes, pieņems un ieviesīs efektīvas likumdošanas izpildvaras, administratīvās un citas metodes šādai pārbaudei, mērīšanai un regulēšanai.”

- 6 VKTU 11. pantā “Tabakas izstrādājumu iepakojšana un marķēšana” ir noteikts:

“1. Katra Puse trīs gadu laikā pēc [VKTU] stāšanās spēkā attiecīgajai Pusei pieņems un ieviesīs, saskaņā ar tās valsts likumdošanu, efektīvus pasākumus, lai nodrošinātu sekojošo:

- a) tabakas izstrādājumu iepakojums un marķēšana nesekmē tabakas izstrādājumu jebkādā nepareizā, maldinošā, dezinformējošā vai līdzīgā veidā ar nolūku radīt kļūdainu priekšstatu par tā īpašībām, veselības sekām, riskiem vai izplūdi, ieskaitot jebkuru termiņu, aprakstu un preču zīmi, tēlainu vai jebkādu citu zīmi, kas tieši vai netieši rada maldinošu iespaidu par to, ka īpašais tabakas izstrādājums ir mazāk kaitīgs kā citi tabakas izstrādājumi. Tie var ietvert tādus terminus kā “zems nikotīna līmenis”, “viegls”, “ultraviegls” vai “maigs”; un
- b) katrai paciņai un tabakas izstrādājumu paciņai un jebkādam ārējam iepakojumam un šādu izstrādājumu marķēšanai arī ir jāietver veselības brīdinājumi, kas apraksta postošās tabakas lietošanas sekas, un var ietvert citus atbilstošus paziņojumus. Šie[m] brīdinājumi[em] un ziņojumi[em]

[..]

iii) [..] ir jābūt lieliem, skaidriem, acīmredzamiem un salasāmiem,

iv) [..] būtu jā[aizņem] 50 % vai vairāk no galvenās teksta izkārtojuma platības, bet ne mazāk kā 30 % no galvenās teksta izkārtojuma platības,

v) [tie] var būt attēlu vai piktogrammu formā.”

- 7 Atbilstoši daļējo vadlīniju Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību 9. un 10. panta piemērošanai (turpmāk tekstā – “VKTU 9. un 10. panta piemērošanas daļējās vadlīnijas”) 1.1. nodaļai puses “var [..] piemērot stingrākus pasākumus par šajās vadlīnijās ieteiktajiem”.

- 8 Šo daļējo vadlīniju 3.1.2. nodaļā “Sastāvs (reglamentēšana)” ir aprakstīti pasākumi, kurus puses var veikt sastāva reglamentēšanai, to formulējot šādi:

“3.1.2.1. Vispārīgi apsvērumi

Sastāva reglamentēšana, kuras mērķis ir samazināt tabakas izstrādājumu pievilcību, var veicināt smēķēšanas izplatības un atkarības no smēķēšanas kā jaunu, tā arī jau esošo tās lietotāju vidū samazināšanos [..]

3.1.2.2. Tabakas izstrādājumi

- i) Sastāvdaļas garšas uzlabošanai

Tabakas dūmu asā un kairinošā garša ir svarīgs šķērslis sākotnējiem mēģinājumiem un lietošanai. Tabakas industrijas dokumenti ir pierādījuši, ka lielas pūles ir pieliktas šo nepatīkamo īpašību samazināšanai. Tabakas dūmu aso garšu var samazināt vairākos veidos, piemēram, pievienojot dažādas sastāvdaļas, neizmantojot vielas, kurām ir kairinošas īpašības, kairinājumu kompensējot ar citiem, patīkamiem sensoriem efektiem vai izmainot tabakas emisiju ķīmiskās īpašības, pievienojot vai neizmantojot konkrētas vielas.

[..]

Maskējot tabakas dūmu asumu ar aromātvielām, smēķēšana tiek veicināta un uzturēta. Izmantotās aromātvielas ir, piemēram, benzaldehīds, maltols, mentols un vanilīns.

Tabakas izstrādājumu garšas uzlabošanai var izmantot arī augu ekstraktus, piemēram, kanēļa, ingvera un piparmētras ekstraktus.

Ieteikums

Pusēm ir jāreglamentē tādu sastāvdaļu izmantošana, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu, to ierobežojot vai aizliedzot.

[..]”

- 9 Atbilstoši vadlīniju Pasaules Veselības organizācijas Vispārējās konvencijas par tabakas uzraudzību 11. panta (Tabakas izstrādājumu iepakojšana un marķēšana) piemērošanai (turpmāk tekstā – “VKTU 11. panta piemērošanas vadlīnijas”) 7. punktam:

“Pārdomāti brīdinājumi un paziņojumi saistībā ar veselību ir viens no efektīviem pasākumiem informēšanai par veselības riskiem un tabakas patēriņa samazināšanai. Fakti pierāda, ka brīdinājumu un paziņojumu par ietekmi uz veselību efektivitāte palielinās, ja tie ir labāk saskatāmi. Salīdzinot ar neliela izmēra brīdinājumiem, kuri ietver tikai tekstu, lielāka izmēra brīdinājumi ar attēliem ir pamanāmāki un labāk informē par riskiem veselībai, atstāj lielāku emocionālo iespaidu un arī stimulē tabakas lietotājus samazināt vai izbeigt tabakas patēriņu. Otrkārt, lielāka izmēra paziņojumi, kuri ietver attēlus, labāk saglabā savu efektivitāti, laikam ritot, un ir īpaši efektīvi, lai par ietekmi uz veselību informētu nezinošas personas, bērnus un jauniešus. Vēl efektivitāti pastiprina tādi elementi kā brīdinājumu un paziņojumu par ietekmi uz veselību izvietošana uz galvenajām virsmām un to augšpusē, citu krāsu, ne tikai melnas un baltas izmantošana, pienākums izvietot vienlaikus vairākus brīdinājumus un paziņojumus un to periodiska pārskatīšana.”

- 10 Šo vadlīniju 12. punktā “Izmēri” ir noteikts, ka:

“[VKTU] 11. panta 1. punkta [b) apakšpunkta iv) daļā] ir noteikts, ka brīdinājumiem un paziņojumiem, kas izvietoti uz tabakas izstrādājumu iepakojuma un marķējuma, ir jāaizņem 50 % vai vairāk no galvenās teksta izkārtojuma platības, bet ne mazāk kā 30 % no galvenās teksta izkārtojuma platības. Tā kā ir skaidrs, ka brīdinājumu par ietekmi uz veselību un citu paziņojumu efektivitāte pieaug, palielinot to izmēru, Pusēm ir jāizskata iespēja izmantot brīdinājumus un paziņojumus par ietekmi uz veselību, kuri aizņem vairāk nekā 50 % no galvenās platības, un jācenšas panākt, lai tie aizņemtu pēc iespējas lielāku šo galveno iepakojumu platības daļu. Brīdinājumu un paziņojumu par ietekmi uz veselību teksts ir jādrukā treknrakstā, pietiekami viegli salasāmā lielumā un īpašā veidā un krāsā(-s), kas nodrošina optimālu saskatāmību un salasāmību.”

Direktīva 2014/40

- 11 Direktīvas 2014/40 preambulā cita starpā ir šādi apsvērumi:

“7) Regulējoša rīcība Savienības līmenī ir vajadzīga [..], lai īstenotu [VKTU], kuras noteikumi ir saistoši Savienībai un tās dalībvalstīm. [VKTU] noteikumi par tabakas izstrādājumu sastāva reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu informācijas izpaušanas reglamentēšanu, tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķējumu, reklāmu un tabakas izstrādājumu nelikumīgu tirdzniecību ir īpaši būtiski. [VKTU] puses, ieskaitot Savienību un tās dalībvalstis, ir vienprātīgi pieņēmušas noteikumu īstenošanas pamatnostādņu kopumu dažādās [VKTU] pušu konferencēs.

[..]

- 15) Saskaņotas pieejas trūkums attiecībā uz tabakas izstrādājumu sastāvdaļu reglamentēšanu ietekmē netraucētu iekšējā tirgus darbību, un tam ir negatīva ietekme uz preču brīvu apriti visā Savienībā. Dažas dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus vai noslēgušas saistošus nolīgumus ar nozari, atļaujot vai aizliedzot atsevišķas sastāvdaļas. Līdz ar to atsevišķas sastāvdaļas dažās dalībvalstīs ir reglamentētas, bet citās ne. Dalībvalstis izmanto arī dažādas pieejas attiecībā uz piedevām cigarešu filtrā, kā arī piedevām, kas iekrāso tabakas dūmus. Ņemot vērā [VKTU] un tās pamatnostādņu īstenošanu, tuvākajos gados šķēršļi netraucētai iekšējā tirgus darbībai palielināsies, ja vien netiks veikta saskaņošana, ņemot vērā [VKTU] un Konvencijas pamatnostādņu īstenošanu visā Savienībā un izvērtējot pieredzi, kas gūta citās jurisdikcijās ārpus ES. [VKTU] pamatnostādnes par tabakas izstrādājumu satura un tabakas izstrādājumu atklāšanas regulēšanu izskan īpašs aicinājums aizliegt sastāvdaļas, kas pastiprina garšas īpašības, rada iespaidu, ka tabakas izstrādājumi ir labvēlīgi veselībai, izraisa asociācijas ar enerģiju un vitalitāti vai kas ir krāsojošas.
- 16) Atšķirīga regulējuma iespējamību vēl vairāk palielina bažas par to, ka tabakas izstrādājumiem ir aromāts, kas nav tabakas aromāts un kas varētu rosināt smēķēšanas sākšanu vai ietekmēt patēriņa modeļus. Būtu jāizvairās no pasākumiem, ar kuriem nepamatoti paredz atšķirīgus nosacījumus dažāda veida aromatizētām cigaretēm. Tomēr no izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, kuru pārdošanas apjoms ir lielāks, būtu pakāpeniski jāatsakās ilgākā laikposmā, lai patērētājiem būtu pienācīgi daudz laika izvēlēties citus produktus.
- 17) Tādu tabakas izstrādājumu aizliegums, kuriem ir raksturīgs aromāts, pilnībā neizslēdz konkrētu piedevu lietošanu, bet liek ražotājiem samazināt piedevu vai piedevu kombināciju tādā mērā, lai tās vairs neradītu raksturīgo aromātu [..]

[..]

- 22) Joprojām pastāv atšķirības starp valsts noteikumiem attiecībā uz tabakas izstrādājumu marķēšanu, jo īpaši attiecībā uz tādiem kombinētiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kuri sastāv no attēla un teksta, informācijas par smēķēšanas atmešanas pakalpojumiem un reklāmas elementiem iepakojuma vienībās un uz tām.
- 23) Šādas atšķirības var radīt šķēršļus tirdzniecībai un kavēt netraucētu tabakas izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, tādēļ tās būtu jānovērš. Turklāt ir arī iespējams, ka dažās dalībvalstīs patērētāji ir labāk informēti par tabakas izstrādājumu radītajiem veselības apdraudējumiem nekā patērētāji citās dalībvalstīs. Bez turpmākas rīcības Savienības līmenī esošās atšķirības turpmākajos gados, visticamāk, palielināsies.
- 24) Lai panāktu Savienības līmenī piemērojamo noteikumu saskaņotību ar starptautiskām norisēm, ir jāpielāgo arī marķēšanas noteikumi. Piemēram, [VKTU] pamatnostādnes par tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķēšanu ir paredzēts, ka uz abām lielākajām iepakojuma virsmām ir jāizvieto lieli ilustratīvi brīdinājumi, jānorāda obligāta informācija par smēķēšanas atmešanu, kā arī jāpieņem stingri noteikumi par maldinošu informāciju. [..]
- 25) Marķēšanas noteikumi būtu jāpielāgo arī jauniem zinātniskiem pierādījumiem. Piemēram, norāde par darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņiem uz iepakojuma vienībām ir izrādījusies maldinoša, jo liek patērētājiem domāt, ka dažas cigaretes ir nekaitīgākas par citām. Pierādījumi liecina arī par to, ka lieli kombinēti brīdinājumi, kuros ir gan brīdinājuma teksts, gan atbilstoša krāsu fotogrāfija, ir iedarbīgāki par brīdinājumiem, kuri ir tikai rakstiski. Tāpēc kombinēti brīdinājumi par ietekmi uz veselību būtu jāpadara obligāti visā Savienībā un jāizvieto uz būtiskām un redzamām iepakojuma vienības virsmas daļām. Lai nodrošinātu, ka visi brīdinājumi par ietekmi uz veselību ir uzskatāmi un iedarbīgi, būtu jānosaka to minimālās dimensijas.

[..]

- 27) Tabakas izstrādājumi vai to iepakojums var maldināt patērētājus, jo īpaši jauniešus, radot iespaidu, ka izstrādājumi ir nekaitīgāki. Piemēram, tas attiecas uz dažiem vārdiem vai elementiem (piemēram, “ar zemu darvas saturu”, “viegls”, “īpaši viegls”, “maigs”, “dabīgs”, “organisks”, “bez piedevām”, “bez aromatizētājiem” vai “tievs”), vai dažiem nosaukumiem, attēliem un grafiskām vai citām zīmēm. Citi maldinoši elementi cita starpā var būt ieliktni vai citi papildu materiāli, piemēram, pielimējamās etiķetes, uzlīmes, uzlīmēti elementi, nokasāmi elementi un uznavas, vai arī var attiekties uz pašu tabakas izstrādājumu formu. Daži iepakojumi un tabakas izstrādājumi var arī būt patērētājus maldinoši, piedēvējot ieguvumus, piemēram, svāra zaudēšanu, seksuālo pievilcību, sociālo statusu, sociālo dzīvi vai tādas īpašības kā sievišķība, vīrišķība vai elegānce. Arī atsevišķu cigarešu izmērs un izskats varētu maldināt patērētājus, radot iespaidu, ka tās ir nekaitīgākas. [..]
- 28) Lai nodrošinātu brīdinājumu par ietekmi uz veselību veselumu un uzskatāmību un palielinātu to iedarbīgumu, būtu jāparedz noteikumi attiecībā uz brīdinājumu par ietekmi uz veselību izmēriem, kā arī uz dažiem aspektiem, kas saistīti ar tabakas izstrādājumu iepakojuma vienību izskatu, tostarp tā formu un atvēršanas mehānismu. [..] Dalībvalstis piemēro atšķirīgus noteikumus par minimālo cigarešu skaitu vienā iepakojuma vienībā. Šie noteikumi būtu jāaskaņo, lai nodrošinātu attiecīgo izstrādājumu brīvu apriti.

[..]

- 33) Tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošana varētu atvieglot piekļuvi tādiem tabakas izstrādājumiem, kas neatbilst šai direktīvai. Pastāv arī palielināts risks, ka tabakas izstrādājumiem varētu piekļūt jaunieši. Attiecīgi rastos risks, ka tiesību aktiem tabakas izstrādājumu kontroles jomā būs mazāka ietekme. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāatļauj aizliegt pārrobežu tālpārdošanu. Ja pārrobežu tālpārdošana netiek aizliegta, tad, lai nodrošinātu šīs direktīvas efektivitāti, būtu piemēroti kopīgi noteikumi par šādā pārdošanā iesaistītu mazumtirdzniecības punktu reģistrāciju. [..]

[..]

- 48) Turklāt ar šo direktīvu netiek saskaņoti noteikumi par vidi bez tabakas dūmiem [..] Dalībvalstis savas jurisdikcijas ietvaros var brīvi reglamentēt šos jautājumus, un tās tiek mudinātas to darīt.

[..]

- 53) Uz tādiem tabakas un ar tiem saistītiem izstrādājumiem, kuri atbilst šīs direktīvas noteikumiem, būtu jāattiecināta brīva preču aprīte. Tomēr, ņemot vērā dažādas saskaņošanas pakāpes, ko panāk ar šo direktīvu, dalībvalstīm konkrētos apstākļos būtu jāsaģlabā pilnvaras dažos aspektos noteikt papildu prasības, lai aizsargātu sabiedrības veselību. Tas attiecas uz tabakas izstrādājumu noformējumu un iepakojumu, tostarp krāsām, kas nav brīdinājumi par ietekmi uz veselību, attiecībā uz kuriem ar šo direktīvu paredz pirmo kopīgu pamatnoteikumu kopumu. Dalībvalstis attiecīgi varētu, piemēram, ieviest noteikumus, ar ko nodrošina turpmāku tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizāciju, ar noteikumu, ka šie noteikumi ir saderīgi ar LESD un ar PTO noteiktajiem pienākumiem un neietekmē šīs direktīvas pilnīgu piemērošanu.
- 54) Turklāt, lai ņemtu vērā turpmāk iespējamās norises tirgū, būtu arī jāatļauj dalībvalstīm aizliegt kādu konkrētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu kategoriju, pamatojoties uz konkrētiem apstākļiem attiecīgajā dalībvalstī un ar noteikumu, ka to attaisno vajadzība aizsargāt sabiedrības veselību, ņemot vērā augsto aizsardzības līmeni, kas panākts ar šo direktīvu. Dalībvalstīm šādi stingrāki valsts noteikumi būtu jāpaziņo Komisijai.

55) Katrai dalībvalstij būtu jā saglabā brīvība uzturēt spēkā vai ieviest valsts tiesību aktus, ko saistībā ar aspektiem, kurus nereglamentē ar šo direktīvu, piemēro visiem valsts tirgū laistajiem izstrādājumiem, ar noteikumu, ka tie ir saderīgi ar LESD un netraucē šīs direktīvas pilnīgu piemērošanu. [..]

[..]

60) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, saskaņot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par tabakas un ar to saistītu izstrādājumu ražošanu, noformējumu un pārdošanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to mēroga un ietekmes dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.”

12 Direktīvas 2014/40 1. pantā “Priekšmets” ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par:

- a) tabakas izstrādājumu sastāvdaļām un emisijām un ar tām saistītajiem ziņošanas pienākumiem, tostarp darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda maksimālo emisijas līmeni cigaretēm;
- b) dažiem tabakas izstrādājumu marķējuma un iepakojuma aspektiem, tostarp brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kas jānorāda uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām un jebkāda ārējā iepakojuma, kā arī izsekojamību un drošības pasākumiem, kas tiek piemēroti tabakas izstrādājumiem, lai panāktu to atbilstību šai direktīvai;
- c) aizliegumu laist tirgū orālai lietošanai paredzētu tabaku;
- d) tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu;
- e) pienākumu iesniegt paziņojumu par jaunieviestiem tabakas izstrādājumiem;
- f) atsevišķu ar tabakas izstrādājumiem saistītu izstrādājumu, proti, elektronisko cigarešu un to uzpildes flakonu, un smēķēšanai paredzētu augu izcelsmes izstrādājumu, laišanu tirgū un marķēšanu,

lai sekmētu netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni, un lai pildītu Savienības pienākumus, kas noteikti [VKTU].”

13 Atbilstoši šīs direktīvas 2. panta “Definīcijas” 24. un 25. punktam jēdziens “aromatizētājs” ir definēts kā “piedeve, kas rada smaržu un/vai garšu”, savukārt jēdziens “raksturīgs aromāts” ir definēts kā “izteikta smarža vai garša, kas nav tabakas smarža un garša un ko rada piedeve vai piedevu kombinācija, tostarp, bet ne tikai, augļu, garšvielu, garšaugu, alkohola, konfekšu, mentola vai vaniļas, un kas ir sajūtama pirms tabakas izstrādājuma lietošanas vai tās laikā”.

14 Šīs direktīvas 7. pantā “Sastāvdaļu reglamentēšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu.

[..]

7. Dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus, kuru jebkuras sastāvdaļas, piemēram, filtri, papīri, iepakojums, kapsulas, satur aromatizētājus vai jebkādas tehniskus elementus, kas varētu mainīt attiecīgo tabakas izstrādājumu smaržu vai garšu vai to dūmu intensitāti. Filtri, papīri un kapsulas nesatur tabaku vai nikotīnu.

[..]

14. Šā panta noteikumus attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, kuriem piemīt raksturīgs aromāts un kuru pārdošanas apjoms Savienībā attiecīgā produktu kategorijā ir 3% vai vairāk, piemēro no 2020. gada 20. maija.”

15 Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļā “Marķējums un iepakojums” cita starpā ir ietverti noteikumi par brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kuri jāizvieto uz marķējuma un iepakojuma vienībām, par tabakas izstrādājumu dizainu, iepakojuma vienību izskatu un saturu, šo izstrādājumu izsekojamību, kā arī par drošības elementiem, kas šajos izstrādājumos jāietver.

16 Konkrēti šīs direktīvas 8. panta “Vispārīgi noteikumi” 3. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka, laižot tabakas izstrādājumu tirgū, brīdinājumi par ietekmi uz veselību, kas atrodas uz iepakojuma vienības vai jebkāda ārējā iepakojuma, ir drukāti tā, lai tos nevarētu noņemt vai izdzēst, un ir pilnībā redzami, tostarp tie nav daļēji vai pilnīgi noslēpti vai pārtraukti, izmantojot nodokļu markas, cenu zīmes, drošības elementus, apvalkus, apvākojumus, kastītes vai citus līdzekļus. Uz tādu tabakas izstrādājumu iepakojuma vienības, kas nav cigaretes un tinamā tabaka maisiņos, brīdinājumus par ietekmi uz veselību var piestiprināt ar uzlīmju palīdzību ar noteikumu, ka tās nav noņemamas. Atverot iepakojuma vienību, brīdinājumi par ietekmi uz veselību paliek neskarti, izņemot iepakojumus ar atliecamu augšējo vāciņu, kuriem brīdinājumus par ietekmi uz veselību iepakojuma vienības atvēršanas brīdī var pārplēst, bet vienīgi tā, lai tiktu nodrošināts teksta, fotoattēlu un informācijas par smēķēšanas atmešanu grafiskais veselums un uzskatāmība.”

17 Saskaņā ar Direktīvas 2014/40 9. pantu “Vispārīgi brīdinājumi un informācija uz tabakas izstrādājumiem smēķēšanai”:

“1. Uz katras smēķēšanai paredzēta tabakas izstrādājuma iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir viens no šādiem vispārīgiem brīdinājumiem:

“Smēķēšana nogalina – atmetiet tagad!”

vai

“Smēķēšana nogalina!”

Dalībvalstis nosaka, kurš no pirmajā daļā minētajiem vispārīgajiem brīdinājumiem jāizmanto.

2. Uz katras smēķēšanai paredzēta tabakas izstrādājuma iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir šāds informatīvs uzraksts:

“Tabakas dūmos ir vairāk nekā 70 vielu, kas izraisa vēzi.”

3. Vispārīgie brīdinājumi uz cigarešu paciņām un tinamās tabakas taisnstūra paralēlskaldņa formas iepakojumiem atrodas uz vienas no iepakojuma vienību sānu virsmu apakšējām daļām, bet informatīvie uzraksti – uz otras sānu virsmas apakšējām daļām. Šie brīdinājumi par ietekmi uz veselību ir vismaz 20 mm plati.

Paciņām, kas pēc formas ir kastīte ar sānos piestiprinātu atvāzamu vāciņu, kuru atverot paciņas sānu virsma tiek sadalīta divās daļās, vispārīgo brīdinājumu un informatīvo uzrakstu drukā pilnībā uz sadalītās virsmas lielākās daļas. Vispārīgais brīdinājums atrodas arī uz augšējās virsmas iekšējās daļas, kas ir redzama, iepakojumu atverot.

Šā veida iepakojuma sānu virsma ir vismaz 16 mm augsta.

Tinamajai tabakai, ko pārdod maisīšos, vispārīgo brīdinājumu un informatīvo uzrakstu drukā uz virsmām, uz kurām minētie brīdinājumi par ietekmi uz veselību ir pilnībā redzami. Tinamajai tabakai cilindriskos iepakojumos vispārīgo brīdinājumu drukā uz vāciņa ārējās virsmas, bet informatīvo uzrakstu – uz vāciņa iekšējās virsmas.

Gan vispārīgais brīdinājums, gan informatīvais uzraksts sedz 50 % no virsmas, uz kuras tas uzdrukāts.

[..]”

18 Šīs direktīvas 10. pantā “Kombinētie brīdinājumi par smēķēšanai paredzētu tabakas izstrādājumu ietekmi uz veselību” ir noteikts, ka:

“1. Uz katras smēķēšanai paredzēta tabakas izstrādājuma iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir izvietoti kombinēti brīdinājumi par ietekmi uz veselību. Kombinētais brīdinājums par ietekmi uz veselību:

a) ietver rakstiskus brīdinājumus, kas norādīti šīs direktīvas I pielikuma sarakstā, un attiecīg[u] krāsain[u] fotoattēl[u], kas iekļauts attēlu galerijā II pielikumā;

[..]

c) sedz 65 % gan no iepakojuma vienības, gan jebkāda ārējā iepakojuma priekšējās un aizmugurējās ārējās virsmas. Uz cilindriskiem iepakojumiem attēloti divi kombinētie brīdinājumi par ietekmi uz veselību vienādā attālumā viens no otra un katram brīdinājumam par ietekmi uz veselību nosedzot 65 % no izliktās virsmas attiecīgās puses;

[..]

g) cigarešu iepakojuma vienību gadījumā – atbilst šādiem [izmēriem]:

- i) augstums: ne mazāks kā 44 mm;
- ii) platums: ne mazāks kā 52 mm.

[..]”

19 Minētās direktīvas 13. pantā “Izstrādājumu noformējums” ir noteikts:

“1. Iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma, kā arī paša tabakas izstrādājuma marķējums neietver nevienu elementu vai aspektu, kas:

a) popularizē tabakas izstrādājumu vai veicina tā patēriņu, radot kļūdainu iespaidu par tā īpašībām, ietekmi uz veselību, apdraudējumiem vai emisijām; marķējums neietver informāciju par tabakas izstrādājuma nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda saturu;

b) liek domāt, ka konkrētais tabakas izstrādājums ir nekaitīgāks par citiem vai ka ar to tiecas samazināt atsevišķu kaitīgu dūmu sastāvdaļu ietekmi, vai ka tam ir vitalizējošas, energizējošas, ārstnieciskas, jaunību saglabājošas, dabiskas, organiskas īpašības, vai ka tam citādi ir labvēlīga ietekme uz veselību vai dzīvesstilu;

- c) atsaucas uz garšu, smaržu, jebkādiem aromatizētājiem vai citām piedevām vai to trūkumu;
- d) atgādina pārtikas vai kosmētikas produktu;
- e) liek domāt, ka konkrētam tabakas izstrādājumam ir labāka bioloģiskās sadalīšanās spēja vai citas priekšrocības no vides viedokļa.

2. Iepakojuma vienība un jebkāds ārējais iepakojums nerada ekonomiska ieguvuma iespaidu, tajā iekļaujot atlaižu kuponus, piedāvājot atlaides, informāciju par bezmaksas izplatīšanu, piedāvājumu iegādāties divas iepakojuma vienības par vienas cenu un citus līdzīgus piedāvājumus.

3. Saskaņā ar 1. un 2. punktu aizliegti elementi un aspekti cita starpā var būt (uzskaitījums nav pilnīgs) uzraksti, simboli, nosaukumi, preču zīmes, grafiskas vai citas zīmes.”

20 Šīs direktīvas 14. pantā “Iepakojuma vienību izskats un saturs” ir paredzēts:

“1. Cigarešu iepakojuma vienībai ir taisnstūra paralēlskaldņa forma. Tinamās tabakas iepakojuma vienībām ir taisnstūra paralēlskaldņa forma vai cilindriska forma, vai arī maisiņa forma. Cigarešu iepakojuma vienībā ir vismaz 20 cigarešu. Tinamās tabakas iepakojuma vienībā ir ne mazāk par 30 g tabakas.

2. Cigarešu paciņas var būt izgatavotas no kartona vai mīksta materiāla, bez tādas atveres, ko pēc pirmās atvēršanas reizes var no jauna aizvērt vai noslēgt, izņemot atliecamu augšējo vāciņu un sānos piestiprinātu atvāzamu vāciņu. Paciņās ar atliecamu augšējo vāciņu un sānos piestiprinātu atvāzamu vāciņu vāciņš ir piestiprināts tikai iepakojuma vienības aizmugurē.”

21 Direktīvas 2014/40 18. pantā “Tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošana” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var aizliegt tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu patērētājiem. Dalībvalstis sadarbojas, lai novērstu šādu pārdošanu. Mazumtirdzniecības punkti, kas nodarbojas ar tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu, nevar piegādāt tos patērētājiem dalībvalstīs, kurās šāda pārdošana ir aizliegta. Dalībvalstis, kurās šāda pārdošana nav aizliegta, nosaka pienākumu mazumtirdzniecības punktiem, kuri plāno nodrošināt pārrobežu tālpārdošanas pakalpojumus patērētājiem, kas atrodas Savienībā, reģistrēties tās dalībvalsts kompetentajās iestādēs, kurā ir reģistrēts mazumtirdzniecības punkts, un dalībvalstī, kurā atrodas faktiskais vai potenciālais patērētājs. [..]

[..]

3. Dalībvalstis, kuras ir galamērķis tabakas izstrādājum[ie]m, kas tiek laist[i] pārrobežu tālpārdošanā, var prasīt, lai mazumtirdzniecības piegādes punkts izraugās fizisku personu, kas ir atbildīga par to, lai pirms tabakas izstrādājumu nonākšanas pie patērētāja būtu pārbaudīts, vai tie atbilst valsts noteikumiem, kas galamērķa dalībvalstī pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, ja šāda pārbaude ir nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstību prasībām un atvieglotu to izpildi.

[..]”

22 Šīs direktīvas 24. pantā “Brīva aprīte” ir noteikts:

“1. Tādu apsvērumu dēļ, kas saistīti ar šajā direktīvā reglamentētajiem aspektiem, dalībvalstis atbilstīgi šā panta 2. un 3. punktam nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu tabakas vai saistīto izstrādājumu laišanu tirgū, kuri atbilst šai direktīvai.

2. Šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest papildu prasības, kas piemērojamas visiem tās tirgū laistajiem izstrādājumiem, attiecībā uz tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizāciju, ja tas ir pamatoti no sabiedrības veselības viedokļa, ņemot vērā ar šo direktīvu panākto augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni. Šādi pasākumi ir samērīgi, un tie nedrīkst tikt izmantoti kā patvaļīgas diskriminācijas vai slēptas ierobežošanas līdzekļi attiecībā uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. Par minētajiem pasākumiem paziņo Komisijai kopā ar to saglabāšanas vai ieviešanas pamatojumu.

3. Dalībvalsts var arī aizliegt konkrētu tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategoriju, pamatojoties uz konkrētiem apstākļiem attiecīgajā dalībvalstī un ar nosacījumu, ka noteikumus attaisno vajadzība aizsargāt sabiedrības veselību, ņemot vērā augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni, kas panākts ar šo direktīvu. Šāds valsts noteikums paziņo Komisijai kopā ar apsvērumiem, kuru dēļ tie ieviesti. Komisija sešu mēnešu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas saskaņā ar šo punktu apstiprina vai noraida valsts noteikumus pēc tam, kad, ņemot vērā augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni, kas panākts ar šo direktīvu, ir pārbaudījusi, vai šie noteikumi ir pamatoti, vajadzīgi un samērīgi to mērķim un neietver patvaļīgu diskrimināciju vai slēptus ierobežojumus tirdzniecībai starp dalībvalstīm. Ja šajā sešu mēnešu laikposmā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, valsts noteikumus uzskata par apstiprinātiem.”

- 23 Direktīvas 2014/40 28. panta “Ziņojums” 2. punkta a) apakšpunktā ir precizēts, ka Komisija savā ziņojumā par šīs direktīvas piemērošanu pievērš īpašu uzmanību “pieredzei, kas gūta saistībā ar šīs direktīvas nereglamentēto iepakojumu virsmu dizainu, ņemot vērā valsts, starptautiskās, juridiskās, ekonomikas un zinātnes norises”.
- 24 Atbilstoši minētās direktīvas 29. pantam tās normas dalībvalstu tiesību sistēmās ir jātransponē līdz 2016. gada 20. maijam un transponēšanas aktiem jāstājas spēkā no šī datuma.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 25 *PMI* un *BAT* vērsās iesniedzējtiesā ar prasību pārbaudīt (“judicial review”) Apvienotās Karalistes valdības “nodomu un/vai pienākumu” transponēt Direktīvu 2014/40 valsts tiesību sistēmā.
- 26 Tās norāda, ka direktīva pilnībā vai daļēji nav spēkā, pamatojot, ka tajā nav ņemti vērā LESD 114., 290. un 291. pants, samērīguma un subsidiaritātes principi, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 11. pants.
- 27 Iesniedzējtiesa uzskata, ka prasītāju pamatlietā izvirzītie argumenti ir “saprātīgs pamats diskusijai”.
- 28 Šādos apstākļos *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court)* [Anglijas un Velsas Augstā Karaliskā tiesa, Administratīvā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīva 2014/40 ir pilnībā vai daļēji spēkā neesoša tādēļ, ka LESD 114. pants tai nav atbilstošs juridiskais pamats? It īpaši:
- a) Par Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punktu:
- i) vai ir pareiza tā interpretācija, ciktāl tajā dalībvalstīm ir atļauts pieņemt stingrākus noteikumus par jautājumiem, kas saistīti ar tabakas izstrādājumu iepakojumu “standartizāciju”, un
- ii) ievērojot šo interpretāciju, vai 24. panta 2. punkts ir spēkā neesošs tāpēc, ka LESD 114. pants nav atbilstošs juridiskais pamats?
- b) Vai Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts, kurā dalībvalstīm noteiktos apstākļos ir atļauts aizliegt noteiktu tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategoriju, ir spēkā neesošs tāpēc, ka LESD 114. pants nav atbilstošs juridiskais pamats?

- c) Vai šie noteikumi ir spēkā neesoši tāpēc, ka LESD 114. pants nav atbilstošs juridiskais pamats:
- Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas noteikumi, kas attiecas uz iepakojumu un marķējumu;
 - Direktīvas 2014/40 7. pants, ciktāl tajā ir aizliegtas mentola cigaretes un tabakas izstrādājumi ar raksturīgu aromātu;
 - Direktīvas 2014/40 18. pants, kurā dalībvalstīm ir atļauts aizliegt tabakas izstrādājumu pārrobežu distances pārdošanu, un
 - Direktīvas 2014/40 3. panta 4. punkts un 4. panta 5. punkts, kurā Komisijai ir deleģētas pilnvaras saistībā ar emisiju līmeņiem?
- 2) Par Direktīvas 2014/40 13. pantu:
- vai ir patiesa tā interpretācija, ka tajā ir aizliegti patiesi un nemaldinoši paziņojumi par tabakas izstrādājumiem uz šo izstrādājumu iepakojuma, un
 - ja tā ir, ka tas ir spēkā neesošs, jo tajā ir pārkāpts samērīguma princips un/vai Hartas 11. pants?
- 3) Vai visi šie noteikumi, vai kāds no tiem ir spēkā neesošs, jo tajos ir pārkāpts samērīguma princips:
7. panta 1. un 7. punkts, ciktāl tajos ir aizliegts laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgo mentola aromātu un laist tirgū tādus tabakas izstrādājumus, kas satur aromatizētājus jebkurās to sastāvdaļās;
 8. panta 3. punkts, 9. panta 3. punkts, 10. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 14. pants, ciktāl tajos ir noteiktas dažādas paciņu standartizācijas prasības, un
 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts, ciktāl tajos ir pieprasīts, lai brīdinājumi par ietekmi uz veselību nosegtu 65 % no iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma priekšējās un aizmugurējās ārējās virsmas?
- 4) Vai visi Direktīvas 2014/40 noteikumi, vai kāds no tiem ir spēkā neesošs tāpēc, ka tajos ir pārkāpts LESD 290. pants:
3. panta 2. un 4. punkts par maksimālajiem emisijas līmeņiem;
 4. panta 5. punkts par emisiju mērīšanas metodēm;
 7. panta 5., 11. un 12. punkts par sastāvdaļu reglamentēšanu;
 9. panta 5. punkts, 10. panta 1. punkta f) apakšpunkts un 3. punkts, 11. panta 6. punkts, 12. panta 3. punkts un 20. panta 12. punkts par brīdinājumiem par ietekmi uz veselību;
 20. panta 11. punkts par elektronisko cigarešu un/vai uzpildes flakonu aizliegšanu, un/vai
 15. panta 12. punkts par datu glabāšanas līgumiem?
- 5) Vai Direktīvas 2014/40 3. panta 4. punkts un 4. panta 5. punkts ir spēkā neesoši tāpēc, ka tajos ir pārkāpts tiesiskās noteiktības princips un/vai nepieļaujami deleģētas pilnvaras ārējām organizācijām, kas nav pakļautas procesuālajām garantijām, kādas tiek pieprasītas saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem?
- 6) Vai šie Direktīvas 2014/40 noteikumi pilnībā vai daļēji ir spēkā neesoši, jo tajos ir pārkāpts LESD 291. pants:
6. panta 1. punkts par ziņošanas pienākumiem;
 7. panta 2.–4. un 10. punkts par īstenošanas aktiem par tabakas izstrādājumu aizliegumu noteiktos apstākļos, un/vai
 9. panta 6. punkts un 10. panta 4. punkts par brīdinājumiem par ietekmi uz veselību?
- 7) Vai Direktīva 2014/40 un, it īpaši, tās 7. pants, 8. panta 3. punkts, 9. panta 3. punkts, 10. panta 1. punkta g) apakšpunkts un 13. un 14. pants ir spēkā neesoši tādēļ, ka tie neatbilst subsidiaritātes principam?"

Par prejudiciāliem jautājumiem

Par pieņemamību

- 29 Eiropas Parlaments, Eiropas Savienības Padome un Komisija, kā arī Francijas valdība uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pilnībā vai daļēji nepieņemams.

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pilnīgu pieņemamību

- 30 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu kopumā būtu nepieņemams tādēļ, ka, pirmkārt, nav faktiskas tiesvedības lietas dalībnieku starpā un, otrkārt, ka prasība par Apvienotās Karalistes “nodomu un/vai pienākumu” transponēt direktīvu tiesiskuma kontroli tiesā (“judicial review”) ir LESD paredzētās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmas apiešanas līdzeklis.
- 31 Šajā ziņā ir jānorāda, ka tikai valsts tiesa, kura iztiesā prāvu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, var noteikt, ņemot vērā lietas īpatnības, cik nepieciešams ir prejudiciālais nolēmums šīs tiesas sprieduma taisīšanai un cik piemēroti ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, Tiesai principā ir par tiem jālemj (spriedums *Gauweiler* u.c., C-62/14, EU:C:2015:400, 24. punkts).
- 32 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijai vai spēkā esamības izvērtējumam nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums *Gauweiler* u.c., C-62/14, EU:C:2015:400, 25. punkts).
- 33 Pirmkārt, attiecībā uz pamatlietas faktisko raksturu ir jānorāda, ka prasību par Apvienotās Karalistes valdības “nodoma un/vai pienākuma” transponēt Direktīvu 2014/40 tiesiskuma pārbaudi, kuru prasītājas pamatlietā cēlušas iesniedzējtiesā, šī tiesa atzina par pieņemamu, lai gan šīs prasības celšanas brīdī minētās direktīvas transponēšanas termiņš vēl nebija beidzies un nebija noteikts neviens valsts pasākums šīs direktīvas transponēšanai. Turklāt starp prasītājām pamatlietā un valsts sekretāru veselības lietās nav vienprātības par to, vai minētās prasības ir pamatotas. Tā kā iesniedzējtiesa tika aicināta izšķirt šīs domstarpības, acīmredzami nešķiet, ka pamatlietā nebūtu īsta (pēc analogijas skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 36. un 38. punkts).
- 34 Otrkārt, attiecībā uz argumentu, ka prasība par Apvienotās Karalistes valdības “nodoma un/vai pienākuma” transponēt direktīvu tiesiskuma pārbaudi (“judicial review”) ir LESD paredzētās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmas apiešanas līdzeklis, ir jānorāda, ka Tiesa jau ir noraidījusi vairākus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu par atvasināto tiesību aktu spēkā esamību, kas formulēti šādās tiesvedībās, tostarp lietās, kurās pasludināti spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco* (C-491/01, EU:C:2002:741), *Intertanko* u.c. (C-308/06, EU:C:2008:312), kā arī *Afton Chemical* (C-343/09, EU:C:2010:419).
- 35 Turklāt privātpersonu iespēja tiesās prasīt vispārēji piemērojama Savienības tiesību akta atzīšanu par spēkā neesošu nav atkarīga no tā, vai minētais akts jau faktiski ir valsts tiesībās paredzēto piemērošanas pasākumu priekšmets. Šajā ziņā pietiek ar to, ka valsts tiesai ir jāizskata īsts strīds, kurā šāda akta spēkā esamība netieši tiek izvirzīta. Kā redzams no iepriekš 33. punktā izklāstītā, pamata prāvas faktiskie apstākļi pilnībā atbilst šim priekšnoteikumam (pēc analogijas skat. spriedumus *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 40. punkts, un *Gauweiler* u.c., C-62/14, EU:C:2015:400, 29. punkts).

36 Šādos apstākļos lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav atzīstams par nepieņemamu kopumā.

Par atsevišķu prejudiciālo jautājumu pieņemamību

- 37 Ir jāpārbauda atsevišķu prejudiciālo jautājumu pieņemamība saistībā ar, pirmkārt, argumentiem, ka pirmā jautājuma a) un b) punkts un c) punkta iii) apakšpunkts par Direktīvas 2014/40 18. panta un 24. panta 2. un 3. punkta spēkā esamību ir hipotētiski un nav saistīti ar pamatlietas priekšmetu.
- 38 Jāatzīst, ka šīs normas ir adresētas dalībvalstīm, tām būtībā atļaujot savās tiesību sistēmās saglabāt zināmus aizliegumus vai ieviest jaunas prasības. Lai arī, protams, ir tiesa, ka ar minētajām normām dalībvalstīm tādējādi tiek sniegta iespēja, nevis uzlikts pienākums rīkoties, tās tomēr ir jāņem vērā, nosakot valsts pasākumus šīs direktīvas transponēšanai. Šo pasākumu raksturs, saturs un tvērums var atšķirties atkarībā no minētās direktīvas 18. panta un 24. panta 2. un 3. punkta interpretācijas un spēkā esamības.
- 39 Apstāklis, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav norāžu par Apvienotās Karalistes nolūku atsaukties uz šīm normām, transponējot Direktīvu 2014/40 savā tiesību sistēmā, nenozīmē, ka jautājumi par to interpretāciju un spēkā esamību ir tīri hipotētiska rakstura. Lēmums izmantot minētās normas varētu būt atkarīgs no nolēmuma pamatlietā, kurā runa ir tieši par Apvienotās Karalistes nodomu un/vai pienākumu transponēt šo direktīvu.
- 40 Līdz ar to nav acīmredzami, ka šo normu interpretācija un spēkā esamības novērtējums nav nekādi saistīti ar pamatlietas priekšmetu vai ka izvirzītās problēmas būtu tikai hipotētiska rakstura.
- 41 Tādēļ pirmā jautājuma a) un b) punkts un c) punkta iii) apakšpunkts ir pieņemami.
- 42 Otrkārt, attiecībā uz pirmā jautājuma c) punkta iv) apakšpunkta, kā arī ceturtais, piektais un sestais jautājuma pieņemamību ir jānorāda, ka tie attiecas uz Direktīvas 2014/40 3. panta 2. un 4. punkta, 4. panta 5. punkta un 6. panta 1. punkta, 7. panta 2.–5. un 10.–12. punkta, 9. panta 5. un 6. punkta, 10. panta 1. punkta f) apakšpunkta un 3. un 4. punkta, 11. panta 6. punkta, 12. panta 3. punkta, 15. panta 12. punkta un 20. panta 11. un 12. punkta spēkā esamību. Šīs normas pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos un īstenošanas aktus.
- 43 Jāatzīst, ka neviena no šīm normām nav adresēta dalībvalstīm. Līdz ar to tās neattiecas uz šīs direktīvas transponēšanu to tiesību sistēmās.
- 44 Turklāt nav ticis apgalvots, ka vienas vai vairāku šo normu spēkā neesamības dēļ spēkā nebūtu arī citas minētās direktīvas transponējamās normas.
- 45 Šādos apstākļos ir skaidrs, ka pirmā jautājuma c) punkta iv) apakšpunkts, kā arī ceturtais, piektais un sestais jautājums nekādi nav saistīti ar Apvienotās Karalistes nodomu un/vai pienākumu transponēt Direktīvu 2014/40, kas ir pamatlietas priekšmets.
- 46 Līdz ar to pirmā jautājuma c) punkta iv) apakšpunkts, kā arī ceturtais, piektais un sestais jautājums nav pieņemami.
- 47 Treškārt, attiecībā to, vai pieņemams ir septītais jautājums, kurš ir par Direktīvas 2014/40 7. panta, 8. panta 3. punkta, 9. panta 3. punkta, 10. panta 1. punkta g) apakšpunkta un 13. un 14. panta spēkā esamību, ir jāatgādina, ka no sadarbības gara, kam jāvalda prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, izriet, ka ir nepieciešams, lai iesniedzējtiesa savā lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu izklāstītu precīzus iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka atbilde uz tās jautājumiem par Savienības tiesību normu interpretāciju vai

spēkā esamību ir nepieciešama strīda atrisināšanai (šajā ziņā skat. it īpaši spriedumu *Bertini* u.c., 98/85, 162/85 un 258/85, EU:C:1986:246, 6. punkts; *ABNA* u.c., C-453/03, C-11/04, C-12/04 un C-194/04, EU:C:2005:741, 46. punkts, kā arī *IATA* un *ELFAA*, C-344/04, EU:C:2006:10, 31. punkts).

- 48 Tādēļ ir būtiski, ka valsts tiesa norāda konkrēti precīzus iemeslus, kādēļ tā šaubās par noteiktu Savienības tiesību normu spēkā esamību, un izklāsta spēkā neesamības iemeslus, uz kuriem tā varētu atsaukties (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumu *Greenpeace France* u.c., C-6/99, EU:C:2000:148, 55. punkts, kā arī rīkojumu *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, 22. punkts). Šāda prasība izriet arī no Tiesas Reglamenta 94. panta c) punkta.
- 49 Turklāt saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru lēmumos par prejudiciālu jautājumu uzdošanu sniegtā informācija ne tikai ļauj Tiesai sniegt lietderīgas atbildes, bet arī dod iespēju dalībvalstu valdībām, kā arī citiem ieinteresētajiem lietas dalībniekiem iesniegt apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu. Tiesai ir jāuzrauga, lai šī iespēja tiktu nodrošināta, ņemot vērā, ka saskaņā ar šo pantu ieinteresētajiem lietas dalībniekiem tiek paziņoti tikai lēmumi par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, kuriem ir pievienots tulkojums katras dalībvalsts oficiālajā valodā, un netiek paziņoti valsts tiesā notiekošā procesa materiāli, ko Tiesai, iespējams, pārsūtījusi iesniedzējtiesa (skat. it īpaši spriedumus *Holdijk* u.c., no 141/81 līdz 143/81, EU:C:1982:122, 6. punkts; *Lehtonen* un *Castors Braine*, C-176/96, EU:C:2000:201, 23. punkts, kā arī rīkojumu *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, 24. punkts).
- 50 No iepriekš izklāstītā izriet, ka prejudiciāla nolēmuma tiesvedības ietvaros Tiesa pārbauda Savienības tiesību akta vai atsevišķu tā normu spēkā esamību attiecībā pret lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertajiem spēkā neesamības pamatiem. No otras puses, ja nekur nav skaidri minēti konkrēti iemesli, kādēļ iesniedzējtiesai ir šaubas par šī akta vai šo normu spēkā esamību, jautājumi par to spēkā esamību ir nepieņemami.
- 51 Šajā lietā iesniedzējtiesa nav izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā ir nolēmusi septītajā jautājumā Tiesai vaicāt par Direktīvas 2014/40 8. panta 3. punkta, 9. panta 3. punkta, 10. panta 1. punkta g) apakšpunkta un 13. un 14. panta spēkā esamību. Visi lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertie elementi saistībā ar šo jautājumu attiecas vienīgi uz šīs direktīvas 7. pantu.
- 52 Šādos apstākļos septītais jautājums ir pieņemams tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 2014/40 7. pantu.
- 53 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, par nepieņemamiem ir jāatzīst pirmā jautājuma c) punkta iv) apakšpunkts, ceturtais, piektais un sestais jautājums, kā arī septītais jautājums, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 2014/40 8. panta 3. punktu, 9. panta 3. punktu, 10. panta 1. punkta g) apakšpunktu un 13. un 14. pantu.

Par pirmo jautājumu

- 54 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2014/40 ir daļēji vai pilnīgi spēkā neesoša, tāpēc ka LESD 114. pants nav atbilstošs juridiskais pamats. Šī tiesa it īpaši šaubās par minētās direktīvas 7. un 18. panta un 24. panta 2. un 3. punkta, kā arī tās II sadaļas II nodaļas normu spēkā esamību.
- 55 Ir jānorāda, ka, neraugoties uz pirmā jautājuma formulējumu, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādīts neviens precīzs iemesls Direktīvas 2014/40 spēkā neesamībai kopumā. Šajā lūgumā ietvertie apsvērumi attiecas tikai uz katras no šī sprieduma iepriekšējā punktā uzskaitītajām normām spēkā esamību, aplūkojot tās atsevišķi.

- 56 Šādos apstākļos uz pirmo jautājumu ir jāatbild, pārbaudot saistībā ar katru no šīm normām izvirzītos spēkā neesamības iemeslus. Ja šīs pārbaudes noslēgumā kāda no šīm normām būs jāatzīst par spēkā neesošu, būs jāpārbauda, vai šī spēkā neesamība ietekmē Direktīvas 2014/40 spēkā esamību kopumā.
- 57 LESD 114. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Parlaments un Padome paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.
- 58 Šajā ziņā, ja ar vienkāršu konstatējumu par atšķirību pastāvēšanu starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem nepietiek, lai pamatotu LESD 114. panta izmantošanu, citādi ir gadījumos, kad starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem pastāv tādas atšķirības, kuras var ierobežot pamatbrīvības un šādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību (šajā ziņā skat. spriedumus Vācija/Parlaments un Padome, C-376/98, EU:C:2000:544, 84. un 95. punkts; *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 59. un 60. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 30. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 29. punkts; Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 37. punkts, kā arī *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 32. punkts).
- 59 Arī no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai gan LESD 114. panta izmantošana par juridisko pamatu ir iespējama, lai nākotnē novērstu tirdzniecības šķēršļus, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ, iespējai, ka šādi šķēršļi radīsies, ir jābūt ticamai un minētā pasākuma mērķim ir jābūt saistītam ar to novēršanu (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 61. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 31. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 30. punkts; Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 38. punkts, kā arī *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 33. punkts).
- 60 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka tad, ja nosacījumi LESD 114. panta kā juridiskā pamata izmantošanai ir izpildīti, Savienības likumdevējam nevar tikt liegts izmantot šo juridisko pamatu, jo sabiedrības veselības aizsardzībai ir izšķiroša nozīme, izdarot izvēli (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 32. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 31. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 39. punkts).
- 61 Turklāt ir jāuzsver, ka LESD 168. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, nosakot un īstenojot visu Savienības politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis, bet LESD 114. panta 3. punktā ir prasīts, lai, īstenojot dalībvalstu normatīvo vai administratīvo aktu tuvināšanu, tiktu nodrošināts augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis (spriedumi *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62. punkts; *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 33. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 32. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 40. punkts).
- 62 No iepriekš minētā izriet, ka, ja pastāv šķēršļi tirdzniecībai vai ja ir ticams, ka šādi šķēršļi radīsies nākotnē tāpēc, ka dalībvalstis attiecībā uz kādu izstrādājumu vai kādu izstrādājumu kategoriju ir pieņēmušas vai izstrādā atšķirīgas normas, kas nodrošina atšķirīgu aizsardzības līmeni un šādi kavē attiecīgo izstrādājumu vai izstrādājumu kategoriju apriti Savienībā, LESD 114. pants dod tiesības iesaistīties Savienības likumdevējam, nosakot attiecīgus pasākumus, ievērojot, no vienas puses, šī panta 3. punktu un, no otras puses, juridiskos principus, kas minēti LESD vai kas izkristalizējušies judikatūrā, tostarp samērīguma principu (spriedumi *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 34. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 33. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 41. punkts).
- 63 Ir arī jāatzīst, ka ar frāzi “pasākumi, lai tuvinātu [...] aktus”, kas ietverta LESD 114. pantā, Līguma autori atkarībā no saskaņojamās nozares vispārējā konteksta un konkrētajiem apstākļiem ir vēlējušies Savienības likumdevējam piešķirt rīcības brīvību attiecībā uz to, kāda aktu tuvināšanas tehnika ir vispiemērotākā vēlamā rezultāta sasniegšanai, it īpaši nozarēs, kurām piemīt tehniski sarežģītas īpašības

(spriedumi Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 42. punkts, kā arī Apvienotā Karaliste/Parlaments un Padome, C-270/12, EU:C:2014:18, 102. punkts). Tādējādi Savienības likumdevējs, īstenojot šo rīcības brīvību, saskaņošanu varētu veikt tikai pa posmiem un pieprasīt tikai pakāpenisku dalībvalstu vienpusējo pasākumu likvidēšanu (spriedums *Rewe-Zentrale*, 37/83, EU:C:1984:89, 20. punkts).

- 64 Atkarībā no apstākļiem LESD 114. pantā paredzētie pasākumi var ietvert pienākumu visām dalībvalstīm atļaut attiecīgā izstrādājuma vai izstrādājumu tirdzniecību, šādam atļaujas sniegšanas pienākumam pievienot zināmus nosacījumus vai pat pagaidu kārtā vai galīgi aizliegt noteikta izstrādājuma vai izstrādājumu tirdzniecību (spriedumi *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 35. punkts; *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 34. punkts, kā arī Vācija/Parlaments un Padome, C-380/03, EU:C:2006:772, 43. punkts).
- 65 Ņemot vērā šos principus, ir jāpārbauda, vai ir izpildīti nosacījumi par LESD 114. panta izmantošanu kā pirmajā jautājumā norādīto Direktīvas 2014/40 normu juridisko pamatu.

Par pirmā jautājuma a) punktu

- 66 Ar pirmā jautājuma a) punktu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka saskaņā ar to dalībvalstis tabakas izstrādājumu standartizācijas jomā drīkst pieņemt stingrākus noteikumus par šajā direktīvā paredzētajiem un vai, ņemot vērā šo interpretāciju, šī norma nav spēkā tādēļ, ka LESD 114. pants tai nav atbilstošs juridiskais pamats.
- 67 Atbilstoši Direktīvas 2014/40 24. panta 1. punktam tādu apsvērumu dēļ, kas saistīti ar šajā direktīvā reglamentētajiem aspektiem, dalībvalstis atbilstīgi šī 24. panta 2. un 3. punktam nedrīkst aizliegt vai ierobežot tādu tabakas vai saistīto izstrādājumu laišanu tirgū, kuri atbilst šai pašai direktīvai. Atbilstoši minētajam 24. panta 2. punktam Direktīva 2014/40 neietekmē dalībvalstu tiesības ar zināmiem nosacījumiem saglabāt vai ieviest “papildu prasības, kas piemērojamas visiem tās tirgū laistajiem izstrādājumiem, attiecībā uz tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizāciju”.
- 68 Prasītājas pamatlietā, Īrija, Apvienotās Karalistes valdība un Norvēģijas valdība uzskata, ka atbilstoši Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punktam dalībvalstis drīkst saglabāt vai ieviest papildu prasības attiecībā uz jebkādiem tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizācijas aspektiem neatkarīgi no tā, vai tie ir regulēti šajā direktīvā vai nē. Savukārt Portugāles valdība, Parlaments, Padome un Komisija uzskata, ka šī iespēja ir attiecināma tikai uz tiem iepakojuma aspektiem, kas minētajā direktīvā nav saskaņoti.
- 69 Vispirms šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkts var tikt interpretēts dažādi, kā rezultātā šādi dalībvalstīm piešķirtās iespējas tvērums nav nepārprotams. Pirmkārt, šajā direktīvā nav tās 24. panta 2. punktā izmantoto jēdzienu “papildu prasības” un “standartizācija” definīciju. Otrkārt, šajā normā nav norādīts, vai šī iespēja attiecas arī uz tabakas izstrādājumu iepakojuma aspektiem, kuri ir saskaņoti ar šo direktīvu.
- 70 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ja sekundāro tiesību normu var interpretēt dažādi, priekšroka ir dodama tādai interpretācijai, kas šo normu padara atbilstošu Līgumam, nevis tādai, kuras rezultātā jāsecina, ka tiesību norma nav ar to saderīga (it īpaši skat. spriedumu *Ordre des barreaux francophones et germanophones* u.c., C-305/05, EU:C:2007:383, 28. punkts).
- 71 Ar tādu Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkta interpretāciju, atbilstoši kurai dalībvalstis saskaņā ar šo normu drīkst saglabāt vai ieviest papildu prasības attiecībā uz jebkādiem tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizācijas aspektiem, tostarp tiem, kas saskaņoti ar šo direktīvu, būtībā tiktu apšaubīta ar to veiktā saskaņošana minēto izstrādājumu iepakojuma standartizācijas jomā. Proti, šādas interpretācijas rezultātā dalībvalstīm būtu ļauts minētajā direktīvā saskaņotās iepakojuma jomas

prasības aizstāt ar citām, valsts līmeņa prasībām, tādējādi neievērojot LESD 114. panta 4.–10. punktā ietvertos noteikumus par valsts normu saglabāšanu un ieviešanu, atkāpjoties no saskaņošanas pasākuma.

- 72 Šādas interpretācijas rezultātā Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkts neatbilstu LESD 114. pantam.
- 73 Taču Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkts var tikt interpretēts arī tādējādi, ka ar šo normu dalībvalstīm ir ļauts saglabāt vai ieviest papildu prasības tikai attiecībā uz tādiem tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizācijas aspektiem, kuri ar šo direktīvu nav saskaņoti. Lai arī ir tiesa, ka 24. panta 2. punkta tekstā šāda precizējuma nav, tomēr šāda interpretācija atbilst minētās direktīvas mērķim un vispārējai sistēmai.
- 74 No Direktīvas 2014/40 1. panta b) punkta izriet, ka tās mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par “dažiem” tabakas izstrādājumu marķējuma un iepakojuma aspektiem. No tā izriet, ka šīs direktīvas mērķis nav saskaņot visus šo izstrādājumu marķējuma un iepakojuma aspektus.
- 75 Šādu secinājumu apstiprina Direktīvas 2014/40 28. panta 2. punkta a) apakšpunkts, atbilstoši kuram, izstrādājot šīs direktīvas 28. panta 1. punktā paredzēto ziņojumu, Komisija īpašu uzmanību pievērš cita starpā “pieredzei, kas gūta saistībā ar [minētās] direktīvas nereglamentēto iepakojumu virsmu dizainu”.
- 76 Direktīvas 2014/40 preambulas 53. apsvērumā šajā ziņā ir precizēts, ka, ņemot vērā dažādas saskaņošanas pakāpes, ko panāk ar šo direktīvu, dalībvalstīm konkrētos apstākļos būtu jā saglabā pilnvaras dažos aspektos noteikt papildu prasības, piemēram, attiecībā uz tabakas izstrādājumu iepakojuma krāsām, vai arī paredzēt turpmāku tabakas izstrādājumu iepakojuma standartizāciju. Faktiski nevienā minētās direktīvas normā nav nedz paredzēta, nedz aizliegta šāda standartizācija un arī nav reglamentētas tabakas izstrādājumu iepakojumu krāsas, neskarot tās 13. pantā izvirzītās prasības.
- 77 Turklāt no Direktīvas 2014/40 vispārējās sistēmas izriet, ka ar to netiek veikta izsmeljoša saskaņošana tabakas un ar to saistīto izstrādājumu ražošanas, noformējuma un tirdzniecības jomās. To apliecina tostarp šīs direktīvas preambulas 47. un 48. apsvērumi, kuros minēti vairāki šajā direktīvā nereglamentēti aspekti. Gluži tāpat arī šīs direktīvas preambulas 55. apsvērumā ir teikts, ka dalībvalstīm ir jā saglabā brīvība uzturēt spēkā vai ieviest valsts tiesību aktus, ko saistībā ar aspektiem, “kurus nereglamentē ar šo direktīvu”, piemēro visiem to valstu tirgos laistajiem izstrādājumiem.
- 78 Tādēļ ir jā pārbauda, vai šī sprieduma 73. punktā izklāstītā Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkta interpretācija šo normu padara atbilstošu LESD 114. pantam.
- 79 Tiesa, ka, atļaujot dalībvalstīm uzturēt spēkā vai ieviest valsts tiesību aktus saistībā ar iepakojuma aspektiem, kas nav reglamentēti Direktīvā 2014/40, ar tās 24. panta 2. punktu netiek garantēts, ka izstrādājumi, kuru iepakojums atbilst šīs direktīvas prasībām, var būt brīvā apritē iekšējā tirgū.
- 80 Katrā ziņā šis apstāklis ir neizbēgamas Savienības likumdevēja šajā situācijā izvēlētais saskaņošanas tehnikas sekas. Kā atgādināts šī sprieduma 63. punktā, tam ir plaša rīcības brīvība, it īpaši attiecībā uz iespēju saskaņošanu veikt tikai pa posmiem un pieprasīt tikai pakāpenisku dalībvalstu vienpusējo pasākumu likvidēšanu.
- 81 Kā savu secinājumu 119. punktā atgādinājusi ģenerālvokāte, arī daļējs tabakas izstrādājumu iepakojumu saskaņošanas pasākums, kas īstenots Direktīvā 2014/40, ir saistīts ar pozitīviem aspektiem attiecībā uz iekšējā tirgus darbību, jo ar to tiek novērsti ja ne visi, tad vismaz daži šķēršļi tirdzniecībai.
- 82 Faktiski, atšķirībā no direktīvas, par kuru runa bija spriedumā Vācija/Parlaments un Padome (C-376/98, EU:C:2000:544), ar Direktīvas 2014/40 24. panta 1. punktu, lasot to kopā ar šī panta 2. punktu, kas interpretēts šī sprieduma 73. punktā, dalībvalstīm nav ļauts ar šajā direktīvā saskaņotajiem iepakojuma

aspektiem saistītu apsvērumu dēļ aizliegt vai ierobežot tādu tabakas vai saistīto izstrādājumu laišanu tirgū, kuri atbilst šai direktīvai. Šādi ar šīm normām tiek īstenots iekšējā tirgus darbības apstākļu uzlabošanas mērķis, un tādējādi tās ir atbilstošas LESD 114. pantam (pēc analogijas skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 74. punkts).

83 No tā izriet, ka tāda Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkta interpretācija, atbilstoši kurai ar šo normu dalībvalstīm ir ļauts saglabāt vai izvirzīt jaunas prasības attiecībā tikai uz tiem tabakas izstrādājumu iepakojuma aspektiem, kuri nav saskaņoti ar šo direktīvu, ļauj nodrošināt šīs normas atbilstību LESD 114. pantam. Tādējādi atbilstoši šī sprieduma 70. punktā minētajai judikatūrai ir jāizmanto šī interpretācija.

84 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmā jautājuma a) punktu ir jāatbild, ka:

- Direktīvas 2014/40 24. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir ļauts saglabāt vai ieviest papildu prasības tikai attiecībā uz tādiem tabakas izstrādājumu iepakojuma aspektiem, kuri ar šo direktīvu nav saskaņoti;
- šī jautājuma izvērtējumā nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt šīs tiesību normas spēkā esamību.

Par pirmā jautājuma b) punktu

85 Ar pirmā jautājuma b) punktu iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts nav spēkā tādēļ, ka LESD 114. pants šai normai nav atbilstošs juridiskais pamats.

86 Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punktā it īpaši ir noteikts, ka dalībvalsts var arī aizliegt “konkrētu tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategoriju”, pamatojoties uz konkrētiem apstākļiem attiecīgajā dalībvalstī un ar nosacījumu, ka noteikumus attaisno vajadzība aizsargāt sabiedrības veselību, ņemot vērā augsto cilvēku veselības aizsardzības līmeni, ko nodrošina ar šo direktīvu.

87 Protams, ir skaidrs, ka, ļaujot dalībvalstīm aizliegt konkrētu tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategorijas, lai arī tās atbilst Direktīvas 2014/40 prasībām, tās 24. panta 3. punkts var radīt šķērsli šo izstrādājumu brīvai aprītei.

88 Katrā ziņā ir jāatzīst, ka Direktīvas 2014/40 mērķis nav iejaukties dalībvalstu politikās saistībā ar tabakas izstrādājumu kā tādu likumību.

89 Faktiski Direktīvas 2014/40 preambulas 48. apsvērumā ir precizēts, ka ar to “netiek saskaņoti noteikumi par vidi bez tabakas dūmiem”. Šādi noteikumi varētu ietvert no aizlieguma smēķēt noteiktās vietās līdz aizliegumam laist tirgū veselu tabakas izstrādājumu kategoriju.

90 No tā izriet, ka Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkts ir par aspektu, uz kuru neattiecas direktīvā ietvertie saskaņošanas pasākumi, un tādēļ uz to nevar attiecināt noteikumus par tādu LESD 114. panta 4.–10. punktā paredzēto valsts pasākumu īstenošanu, ar kuriem tiek izdarīta atkāpe no saskaņošanas pasākuma.

91 Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punktā, lasot to kopā ar šī panta 1. punktu, tādējādi ir paredzēts norobežot šīs direktīvas piemērošanas jomu, paskaidrojot faktu, ka tabakas izstrādājumi un ar tiem saistītie izstrādājumi, kuri atbilst šīs direktīvas prasībām, var būt brīvā aprīvē iekšējā tirgū, ciktāl šie izstrādājumi ietilpst kādā no tabakas vai ar to saistītu izstrādājumu kategorijām, kura pati par sevi ir atļauta dalībvalstī, kurā to tirgo.

- 92 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka Savienības likumdevējs tiesību aktā, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 114. pantu, var pamatoti izlemt ietvert normas, kuru mērķis ir skaidri noteikt jautājumus, uz kuriem neattiecas saskaņošanas pasākumi, it īpaši tādēļ, ka Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punktā ir ietverti nosacījumi, kā arī mehānisms patvaļīgas diskriminācijas vai slēptu ierobežojumu tirdzniecībai dalībvalstu starpā novēršanai nolūkā nodrošināt iekšējā tirgus pareizu darbību, kas ir minētā LESD 114. panta pamatā.
- 93 Jānoraida ir arī arguments par neatbilstību starp Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punktu un tās 7. pantu, jo, pirmkārt, pēdējā minētajā normā paredzētā raksturīgu aromātu aizlieguma mērķis esot novērst atšķirības dalībvalstu regulējumu starpā, taču 24. panta 3. punkts veicinot šādu atšķirību rašanos.
- 94 Šajā argumentā ir kļūdaini izprasta saikne starp Direktīvas 2014/40 7. pantu un 24. panta 3. punktu. Nekādi nenonākot pretrunā, šīs normas viena otru papildina. Faktiski, aizliedzot tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu, 7. panta mērķis ir novērst šajā ziņā esošās atšķirības dalībvalstu regulējumu starpā, lai cita starpā nodrošinātu tabakas izstrādājumu brīvu apriti vispār. Atbilstoši minētās direktīvas 24. panta 1. punktam šie izstrādājumi, ja tie atbilst tostarp minētajam 7. pantam, var atrasties brīvā aprītē iekšējā tirgū tik ilgi, kamēr tabakas izstrādājumu kategorija, kurā tie ietilpst, pati par sevi, kā tas izriet no šīs direktīvas 24. panta 3. punkta, nav aizliegta dalībvalstī, kurā to tirgo.
- 95 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, izskatot pirmā jautājuma b) punktu, nav atklājies neviens elements, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 24. panta 3. punkta spēkā esamību.

Par pirmā jautājuma c) punktu

- 96 Ar pirmā jautājuma c) punktu iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas noteikumi, kā arī tās 7. un 18. pants nav spēkā tādēļ, ka LESD 114. pants šīm normām nav atbilstošs juridiskais pamats.

– Par pirmā jautājuma c) punkta i) apakšpunktu

- 97 Iesniedzējtiesas nolēmumā norādītie spēkā neesamības iemesli attiecībā uz Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas “Marķējums un iepakojums” spēkā neesamību, pirmkārt, ir par apgalvotu tādu atšķirību valstu regulējumos tabakas izstrādājumu marķējuma un iepakojuma jomā neesamību vai riska, ka šādas atšķirības varētu rasties, neesamību, kas varētu radīt šķēršļus šo izstrādājumu brīvai aprītei. Esošās atšķirības esot nevis šādu atšķirību dēļ, bet gan ražotāju tirdzniecības stratēģijas dēļ, kura ietver savu izstrādājumu marķējumu un iepakojumu pielāgošanu patērētāju vēlmēm, kuras katrā dalībvalstī esot atšķirīgas.
- 98 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no Direktīvas 2014/40 preambulas 22., 23. un 28. apsvēruma, kā arī no ietekmes novērtējuma, kuru Komisija sniedza 2012. gada 19. decembrī un kurš ir pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu [SWD(2012) 452 *final*, pirmās daļas 30. un nākamie punkti], izriet, ka Direktīvas 2014/40 pieņemšanas brīdī pastāvēja būtiskas atšķirības starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem tabakas izstrādājumu marķēšanas un iepakojuma jomā. Kamēr citas dalībvalstis izvirzīja prasības par kombinētajiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kurus veido attēls un paziņojums, citas savukārt pieprasīja izmantot tikai paziņojumus teksta veidā. Turklāt valstu līmenī pastāvēja arī atšķirības attiecībā uz cigarešu paciņu izmēriem, minimālo cigarešu skaitu iepakojuma vienībā, kā arī uz šīm vienībām atļautajiem reklāmas elementiem.

- 99 Turklāt, kā izriet no Direktīvas 2014/40 preambulas 23. un 24. apsvēruma, ja netiktu veikti papildu pasākumi Savienības līmenī, šīs atšķirības, ņemot vērā nepieciešamību pielāgot iepakojuma regulējumu starptautiskām norisēm šajā jomā, kas minētas VKTU vadlīnijās par tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķēšanu, gadu gaitā varētu pieaugt.
- 100 Tā kā tabakas izstrādājumu tirgus ir tirgus, kurā tirdzniecībai dalībvalstu starpā ir relatīvi liels īpatsvars, valstu noteikumi par nosacījumiem, kuriem šiem izstrādājumiem jāatbilst, tostarp par to nosaukumu, to sastāvu un marķējumu, paši par sevi jau var radīt šķēršļus preču brīvai aprītei, ja Savienības līmenī netiek veikta saskaņošana (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 64. punkts).
- 101 Saskaņā ar šī sprieduma 62. punktā minēto judikatūru, ja pastāv šķēršļi tirdzniecībai vai ja ir ticams, ka šādi šķēršļi radīsies nākotnē tāpēc, ka dalībvalstis attiecībā uz vienu vai vairākiem izstrādājumiem ir pieņēmušas vai izstrādā atšķirīgas normas, kas nodrošina atšķirīgu aizsardzības līmeni un šādi kavē attiecīgā viena vai vairāku izstrādājumu apriti Savienībā, LESD 114. pants dod tiesības iesaistīties Savienības likumdevējam.
- 102 Otrkārt, Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas normu spēkā esamība ir apstrīdēta tādēļ, ka ar tām netiekot novērsti šķēršļi tabakas izstrādājumu brīvai aprītei, jo ar šīm normām katrā ziņā ražotājiem tiek uzlikts pienākums ražot katrai dalībvalstij citādāku iepakojumu. Tā tas būtu it īpaši noteikumu par nodokļu markām gadījumā, kuras katrā dalībvalstī atšķiras, vai arī noteikumu par brīdinājumiem par ietekmi uz veselību gadījumā, kuri ir jāizstrādā tirdzniecības dalībvalsts oficiālajā(-s) valodā(-s).
- 103 Lai arī dažās Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas normās ir prasības, ka noteiktiem tabakas izstrādājumu marķēšanas un iepakojuma elementiem ir jābūt pielāgotiem atkarībā no, it īpaši, oficiālās(-ajām) valodas(-ām) vai tirdzniecības dalībvalsts nodokļu tiesiskā regulējuma, šajā direktīvā tomēr ir saskaņoti citi šo izstrādājumu marķējuma un iepakojuma elementi, tādi kā iepakojuma vienības forma, minimālais cigarešu skaits iepakojuma vienībā, brīdinājumu par ietekmi uz veselību izmērs un kombinācija. Ka savu secinājumu 98. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, šie pasākumi tādējādi var veicināt šķēršļu tirdzniecībai novēršanu, jo tie skartajiem uzņēmumiem ļauj ietaupīt izmaksas.
- 104 Treškārt, attiecībā uz argumentiem par to, ka Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas noteikumi var radīt konkurences izkropļojumus, liekot šķēršļus ražotāju iespējām nošķirt savus ražojumus, ir jāatzīst, ka tas attiecas uz samērīguma principa, par ko ir runa trešā jautājuma b) un c) punktos, ievērošanu.
- 105 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka, izskatot pirmā jautājuma c) punkta i) apakšpunktu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas spēkā esamību.
- Par pirmā jautājuma c) punkta ii) apakšpunktu
- 106 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Direktīvas 2014/40 7. panta, ar kuru aizliegts laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu, spēkā esamība tiek apstrīdēta tādēļ, ka, pirmkārt, dalībvalstu tiesisko regulējumu starpā neesot tādu faktisku vai potenciālu atšķirību, it īpaši attiecībā uz mentola izmantošanu, kuras varētu radīt šķērslis tirdzniecībai.
- 107 Šajos argumentos konkrēti ir atsauce uz mentola kā raksturīga aromāta izmantošanu, nevis uz visu aromātu, uz kuriem attiecas minētais aizliegums, izmantošanu. Šīs argumentācijas pamatā esošā premisa paredz, ka LESD 114. pantā Savienības likumdevējam ir noteikts pienākums konstatēt faktiskas vai iespējamās atšķirības dalībvalstu tiesisko regulējumu starpā saistībā ar tabakas izstrādājumu, kuri cita starpā satur mentolu, laišanu tirgū.

- 108 Katrā ziņā šajā kontekstā ir jānorāda, ka Savienības likumdevējs ir izlēmis pieņemt vienotus noteikumus attiecībā uz visiem tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu. Tas, kā izriet no Direktīvas 2014/40 preambulas 16. apsvēruma, uzskatīja, ka šie izstrādājumi var veicināt tabakas patēriņa uzsākšanu vai ietekmēt patēriņa paradumus.
- 109 Turklāt Savienības likumdevējs, kā to apliecina arī minētās direktīvas preambulas 15. apsvērums, ir ņēmis vērā daļējās vadlīnijas VKTU 9. un 10. panta piemērošanai, kurās ietverts īpašs aicinājums aizliegt sastāvdaļas, kas pastiprina garšas īpašības, rada iespaidu, ka tabakas izstrādājumi ir labvēlīgi veselībai, izraisa asociācijas ar enerģiju un vitalitāti vai kas ir krāsojošas.
- 110 Šajā ziņā ir jāatzīst, ka minētajās daļējās vadlīnijās arī nav nošķirti dažādi aromāti, kuri var tikt pievienoti tabakas izstrādājumiem. Tieši pretēji, minēto daļējo vadlīniju 3.1.2.2. nodaļā tādu tabakas izstrādājumu sastāvdaļu, kuras var uzlabot to garšu, izmantošanu ir ieteikts reglamentēt, to ierobežojot vai aizliedzot. Šajā ziņā tiek skaidri norādīts uz mentolu kā aromātu, kas maskē tabakas dūmu rūgto garšu, tādējādi veicinot un uzturot tabakas patēriņu.
- 111 Lai arī VKTU vadlīnijām nav saistoša spēka, to mērķis saskaņā ar VKTU 7. un 9. pantu ir palīdzēt pusēm šīs konvencijas saistošo normu piemērošanā.
- 112 Turklāt šo vadlīniju pamatā, kā tas atzīmēts to 1.1. punktā, ir jaunākie pieejamie zinātniskie dati, kā arī VKTU pušu pieredze, un tās ir pieņemtas, savstarpēji vienojoties, tostarp, kā norādīts Direktīvas 2014/40 preambulas 7. apsvērumā, ar Savienību un tās dalībvalstīm.
- 113 Līdz ar to šādi izstrādātu rekomendāciju mērķis, kā to apliecina Savienības likumdevēja skaidrais lēmums tās ņemt vērā, pieņemot Direktīvu 2014/40, uz ko ir norādīts tās preambulas 7.–15. apsvērumā, ir izšķiroši ietekmēt attiecīgajā jomā pieņemto tiesisko regulējumu.
- 114 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, neatkarīgi no tā, vai tas ir mentols vai cita aromātviena, pirmkārt, ir analogiskas objektīvās īpašības un, otrkārt, līdzīga ietekme uz tabakas patēriņa uzsākšanu un tā uzturēšanu.
- 115 Šādos apstākļos Savienības likumdevējs pamatoti drīkstēja visiem raksturīgajiem aromātiem piemērot vienu tiesisko regulējumu.
- 116 Tādēļ, lai LESD 114. pantu varētu atzīt par atbilstošu Direktīvas 2014/40 7. panta juridisko pamatu, pietiek, ja tiek pierādīts, ka pastāv tādas atšķirības valstu tiesisko regulējumu starpā attiecībā uz tabakas izstrādājumiem ar raksturīgiem aromātiem kopumā, kuras var radīt šķērslī šo izstrādājumu brīvai aprītei, vai ka šādas atšķirības varētu rasties nākotnē.
- 117 Otrkārt, attiecībā uz argumentiem, ka Direktīvas 2014/40 7. pantā paredzētā aizlieguma mērķis nav iekšējā tirgus pareizas darbības veicināšana, ir jāatzīst, ka no šīs direktīvas preambulas 15. apsvēruma, kā arī šī sprieduma 98. punktā norādītā ietekmes novērtējuma (pirmās daļas 34. lpp. un ceturtās daļas 6. un nākamās lpp.) izriet, ka minētās direktīvas pieņemšanas laikā pastāvēja ievērojamas atšķirības starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem, jo dažas valstis bija izstrādājušas aizliegto vai atļauto aromātu sarakstus, taču citām konkrēta regulējuma šajā jomā vispār nebija.
- 118 Turklāt šķiet iespējami, ka, ja Savienības likumdevējs nebūtu veicis šos pasākumus, valstu līmenī tabakas izstrādājumiem ar raksturīgu aromātu, tostarp mentolu, tiktu piemēroti atšķirīgi režīmi.
- 119 Kā norādīts arī šī sprieduma 110. punktā, daļējās vadlīnijas VKTU 9. un 10. panta piemērošanai ietver ieteikumu šīs vispārējās konvencijas pusēm “reglamentēt tādu sastāvdaļu izmantošanu, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu, to ierobežojot vai aizliedzot”.

- 120 Šādi dalībvalstīm piešķirot ievērojamu novērtējuma brīvību, no šīm daļējām vadlīnijām ar pietiekamu varbūtību ir iespējams secināt, ka gadījumā, ja nebūtu pasākumu Savienības līmenī, valstu tiesiskie regulējumi šajā ziņā, tostarp attiecībā uz mentola izmantošanu, varētu attīstīties neviendabīgi.
- 121 Ar aizliegumu laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu Direktīvas 2014/40 7. pants tieši novērš šādu dalībvalstu tiesisko regulējumu neviendabīgu attīstību.
- 122 Atbilstoši šī sprieduma 59. punktā minētajai pastāvīgajai judikatūrai EKL 114. panta izmantošana par juridisko pamatu ir iespējama, lai nākotnē novērstu tirdzniecības šķēršļus, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ, ja iespēja, ka šādi šķēršļi radīsies, ir ticama un minētā pasākuma mērķis ir saistīts ar to novēršanu.
- 123 Kā ir atzīts jau šī sprieduma 100. punktā, tabakas izstrādājumu tirgus ir tirgus, kurā tirdzniecībai dalībvalstu starpā ir relatīvi liels īpatsvars, un tādēļ valstu noteikumi par nosacījumiem, kuriem šiem izstrādājumiem jāatbilst, tostarp par to sastāvu, paši par sevi jau var radīt šķēršļus preču brīvai aprītei, ja Savienības līmenī netiek veikta saskaņošana.
- 124 Ir arī jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 64. punktā minēto judikatūru pasākumiem, kuri var tikt pieņemti, pamatojoties uz LESD 114. punktu, tostarp ir jāietver pagaidu vai galīgs viena vai vairāku izstrādājumu tirdzniecības aizliegums.
- 125 No tā izriet, ka ar atšķirību valstu tiesisko regulējumu par tabakas izstrādājumu sastāvu starpā vai to neviendabīgas attīstības novēršanu, tostarp noteiktu piedevu aizliegumu Savienības līmenī, ir paredzēta attiecīgo izstrādājumu iekšējā tirgus pareizas darbības veicināšana.
- 126 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, izskatot pirmā jautājuma c) punkta ii) apakšpunktu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 7. panta spēkā esamību.
- Par pirmā jautājuma c) punkta iii) apakšpunktu
- 127 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Direktīvas 2014/40 18. panta spēkā esamība tiek apstrīdēta tādēļ, ka ar to netiekot veicināta iekšējā tirgus pareiza darbība, bet, tieši pretēji, tiek veicināta atšķirību rašanās valstu tiesisko regulējumu starpā, kā rezultātā LESD 114. pants minētajam 18. pantam neesot atbilstošs juridiskais pamats.
- 128 Direktīvas 2014/40 18. pantā, pirmkārt, ir noteikts, ka dalībvalstis var aizliegt tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanu patērētājiem un, otrkārt, ir izvirzīta virkne kopīgu noteikumu dalībvalstīm, kuras šādu tirdzniecības veidu atļauj.
- 129 Šī 18. panta jēga izriet no Direktīvas 2014/40 preambulas 33. apsvēruma, atbilstoši kuram tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošana, pirmkārt, varētu atvieglot piekļuvi tādiem tabakas izstrādājumiem, kas neatbilst šai direktīvai, un, otrkārt, ietver palielinātu risku, ka tabakas izstrādājumiem varētu piekļūt jaunieši.
- 130 Tādējādi ar šo normu ir paredzēts kavēt Direktīvā 2014/40 ietvertu atbilstības noteikumu apiešanu, kā pamatu izmantojot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.
- 131 Tiesai jau ir bijusi iespēja uzsvērt, ka pamatojoties uz LESD 114. pantu pieņemtā Savienības aktā var ietvert normas, kuru mērķis ir novērst tādu prasību apiešanu, kuru mērķis ir iekšējā tirgus darbības apstākļu uzlabošana (šajā ziņā skat. spriedumus Vācija/Parlaments un Padome, C-376/98, EU:C:2000:544, 100. punkts, kā arī *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 82. punkts).

- 132 Attiecībā uz iebildumu, ka Direktīvas 2014/40 18. panta rezultātā rastos atšķirības valstu tiesiskajos regulējumos šajā jomā, jo atsevišķas dalībvalstis varētu nolemt aizliegt pārrobežu tālpārdošanu, taču citas to joprojām varētu atļaut, ir jāatgādina, ka tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanas režīms šīs direktīvas pieņemšanas laikā vēl nebija saskaņots Savienības līmenī. Līdz ar to dalībvalstis šajā jomā jau piemēro atšķirīgus režīmus, kā to apliecina arī šī sprieduma 98. un 117. punktā minētais ietekmes novērtējums (ceturtā daļa, 8. lpp.). Arguments par to, ka minētās direktīvas 18. pants būtu iemesls atšķirībām, tādēļ ir jānoraida.
- 133 Turklāt, kā norādīts šī sprieduma 128. punktā, šajā 18. pantā ir izvirzīta arī virkne kopēju noteikumu visām dalībvalstīm, kuras šo tirdzniecību neaizliedz, šādi tuvinot to normatīvos un administratīvos aktus šajā jomā LESD 114. panta izpratnē.
- 134 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 63. punktā minēto judikatūru LESD 114. pantā Savienības likumdevējam ir piešķirta plaša rīcības brīvība, it īpaši attiecībā uz iespēju saskaņošanu veikt tikai pa posmiem un pieprasīt tikai pakāpenisku dalībvalstu vienpusējo pasākumu likvidēšanu.
- 135 Līdz ar to, ievērojot šo rīcības brīvību, likumdevējs pamatoti drīkstēja veikt atsevišķu tabakas izstrādājumu pārrobežu tālpārdošanas aspektu saskaņošanu, pārējo vērtējumu atstājot dalībvalstu ziņā.
- 136 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka, izskatot pirmā jautājuma c) punkta iii) apakšpunktu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 18. panta spēkā esamību.

Par otro jautājumu

- 137 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ar to ir aizliegts uz iepakojuma marķējuma, uz ārējā iesaiņojuma, kā arī uz pašiem tabakas izstrādājumiem izvietot noteiktu objektīvu patiesu informāciju, un, ja tas tā ir, vai šī norma nav spēkā, jo tā ir pretrunā Hartas 11. pantam un samērīguma principam.

Par Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta interpretāciju

- 138 Ar Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punktu būtībā uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienību, ārējā iepakojuma, kā arī pašu tabakas izstrādājumu marķējuma ir aizliegts izvietot elementus, kas varētu popularizēt šos izstrādājumus vai veicināt to patēriņu.
- 139 Šajā ziņā ir svarīgi norādīt, ka šāda popularizēšana vai veicināšana var izrietēt no zināmām piezīmēm vai apgalvojumiem, pat ja tie ir objektīvi patiesi.
- 140 Piemēram, atbilstoši Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta a) apakšpunktam “marķējums neietver informāciju par tabakas izstrādājuma nikotīna, darvas un oglekļa monoksīda saturu”. Tādējādi ar šo normu netiek piešķirta nekāda nozīme apstāklim, vai šāda veida informācija ir objektīvi patiesa vai nē. Tas, ka tam netiek piešķirta nozīme, ir saistīts ar faktu, kas norādīts šīs direktīvas preambulas 25. apsvērumā, ka šāda veida norādes var būt maldinošas, jo liek patērētājiem domāt, ka dažas cigaretes ir nekaitīgākas par citām.
- 141 Tāpat arī jebkādu elementu vai aspektu, kas liek uzskatīt, ka attiecīgais tabakas izstrādājums ir mazāk kaitīgs kā citi, aizliegums, kas paredzēts Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai jebkādu elementu vai aspektu par tā garšu, smaržu, jebkādiem aromatizētājiem vai citām piedevām vai to trūkumu aizliegums, kas noteikts 13. panta 1. punkta c) apakšpunktā, vai arī šīs direktīvas 13. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētais tādu elementu aizliegums, kuri liek uzskatīt, ka konkrētam tabakas izstrādājumam ir labāka bioloģiskās sadalīšanās spēja vai citas priekšrocības no vides viedokļa, arī ir piemērojami neatkarīgi no tā, vai šie apgalvojumi ir objektīvi patiesi.

- 142 Faktiski, kā noteikts Direktīvas 2014/40 preambulas 27. apsvērumā, zināmi vārdi vai frāzes, kā, piemēram, “ar zemu darvas saturu”, “viegls”, “īpaši viegls”, “dabīgs”, “organisks”, “bez piedevām”, “bez aromatizētājiem” vai “tievs”, kā arī citi elementi vai aspekti var maldināt patērētājus, īpaši jauniešus, radot iespaidu, ka izstrādājumi ir nekaitīgāki, vai piedēvējot ieguvumus.
- 143 Šī interpretācija atbilst Direktīvas 2014/40 mērķim, kas saskaņā ar tās 1. pantu ir sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.
- 144 Šādam augstam veselības aizsardzības līmenim būtībā ir nepieciešams, lai tabakas izstrādājumu patērētāji, kuri veido īpaši neaizsargātu patērētāju kategoriju nikotīna izraisītās atkarības dēļ, tomēr netiktu stimulēti lietot šos izstrādājumus tādas informācijas, kaut arī objektīvi patiesas, dēļ, kuru tie var interpretēt kā savu ieradumu radīto risku samazinājumu vai kā ieguvumus no minētajiem izstrādājumiem.
- 145 Līdz ar to Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ar to ir aizliegts uz iepakojuma marķējuma, uz ārējā iesaiņojuma, kā arī uz pašiem tabakas izstrādājumiem izvietot noteiktu informāciju, uz kuru attiecas šī norma, pat ja šī informācija ir objektīvi patiesa.
- Par Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta spēkā esamību
- 146 Iesniedzējtiesa lūdz Tiesu pārbaudīt Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 11. pantu un samērīguma principu.
- 147 Hartas 11. pants ir veltīts vārda un informācijas brīvībai. Šī brīvība ir aizsargāta arī ar Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10. pantu, kurš, kā izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras, it īpaši ir piemērojams uzņēmēja veiktai komerciāla rakstura informācijas izplatīšanai, kas notiek tostarp reklāmas tekstu veidā. Tā kā Hartas 11. pantā paredzētajai vārda un informācijas brīvībai, kā tas izriet no tās 52. panta 3. punkta, kā arī no paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu saistībā ar tās 11. pantu, ir tāda pat nozīme un darbības joma, kāda garantēta ECPAK, ir jāatzīst, ka minētajā brīvībā ietilpst, ka uzņēmējs uz tabakas izstrādājumu iepakojuma un etiķetēm izmanto norādes, uz kurām attiecas Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkts (skat. spriedumu *Neptune Distribution*, C-157/14, EU:C:2015:823, 64. un 65. punkts).
- 148 Šajā ziņā ir jānorāda, ka aizliegums uz iepakojuma marķējuma, uz ārējā iesaiņojuma, kā arī uz pašiem tabakas izstrādājumiem izvietot elementus un aspektus, kas paredzēti šīs direktīvas 13. panta 1. punktā, protams, ir iejaukšanās uzņēmēja vārda un informācijas brīvībā.
- 149 Atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam jebkādiem tajā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, tajos jārespektē to būtība un, ievērojot samērīguma principu, tie ir pieļaujami tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai arī vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 150 Šajā ziņā ir svarīgi atzīt, pirmkārt, ka šī sprieduma 148. punktā norādītā iejaukšanās ir uzskatāma par noteiktu tiesību aktos, jo tā izriet no Savienības likumdevēja pieņemtās tiesību normas.
- 151 Otrkārt, minētais 13. panta 1. punkts uzņēmēju vārda un informācijas brīvības būtisko saturu neietekmē, jo ar šo normu netiek aizliegts izvietot jebkādu informāciju uz izstrādājuma, bet gan tikai stingri norobežotā jomā tiek regulēts šo izstrādājumu marķējums, aizliedzot uz tiem izvietot vienīgi dažus elementus (pēc analogijas skat. spriedumus *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, 57. punkts, un *Neptune Distribution*, C-157/14, EU:C:2015:823, 71. punkts).

- 152 Treškārt, norādītā ieviešanās atbilst Savienības atzītajam vispārīgajam mērķim, proti, veselības aizsardzībai. Ciktāl ir skaidrs, ka tabakas patēriņš un tabakas dūmu ieelpošana ir nāves, slimību un invaliditātes cēloņi, Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punktā noteiktais aizliegums veicina minētā mērķa sasniegšanu, jo ar to tiek kavēta tabakas izstrādājumu popularizēšana un pamudināšana tos patērēt.
- 153 Ceturtkārt, attiecībā uz konstatētās ieviešanās samērīgumu ir svarīgi uzsvērt, ka Hartas 35. panta otrajā teikumā, kā arī LESD 9. pantā, 114. panta 3. punktā un 168. panta 1. punktā ir ietverta prasība, ka, nosakot un īstenojot visas Savienības rīcības un politikas, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis.
- 154 Šādos apstākļos Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta spēkā esamības pārbaude ir jāveic, ievērojot prasību saistībā ar šo dažādo pamattiesību un leģitīmu vispārēju interešu mērķu, kas ir aizsargāti ar Savienības tiesību sistēmu, nepieciešamo saskaņošanu un taisnīgu līdzsvaru starp šīm tiesībām (šajā ziņā skat. spriedumu *Neptune Distribution*, C-157/14, EU:C:2015:823, 75. punkts).
- 155 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Savienības likumdevējam piemītošā novērtējuma brīvība attiecībā uz to, kāds ir šis taisnīgais līdzsvars, ir mainīga katram mērķim, kurš pamato šo tiesību ierobežošanu, un atkarībā no aplūkojamajām darbībām. Šajā lietā prasītājas pamatlietās, pamatodamās uz Hartas 11. pantu, būtībā atsauca uz tādas informācijas publiskošanu, kuras mērķis ir to komerciālo interešu īstenošana.
- 156 Tomēr ir svarīgi uzsvērt, ka cilvēku veselības aizsardzībai jomā, kurai ir raksturīgs liels kaitējums, ko nodara tabakas izstrādājumu patēriņš, to sekas atkarības jomā un mirstība no smagām slimībām šajos izstrādājumos esošo farmakoloģiski aktīvo, toksisko, mutagēno un kancerogēno sastāvdaļu dēļ, ir lielāka nozīme nekā prasītāju pamatlietā izvirzītajām interesēm.
- 157 Tātad, kā izriet no Hartas 35. panta otrā teikuma, kā arī LESD 9. panta, 114. panta 3. punkta un 168. panta 1. punkta, nosakot un īstenojot visas Savienības rīcības un politikas, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis.
- 158 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jāatzīst, ka ar Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punktā paredzēto aizliegumu, pirmkārt, patērētāji tiek aizsargāti no riskiem, kuri, kā tas izriet no šī sprieduma 152. punkta, izriet no tabakas patēriņa, un, otrkārt, šis aizliegums nepārsniedz mērķa īstenošanai nepieciešamā robežas.
- 159 Šajā ziņā nav atbalstāms arguments, ka aizliegums nav vajadzīgs, jo patērētāju aizsardzība jau pietiekami tiek nodrošināta ar brīdinājumiem par ietekmi uz veselību, kuros minēti ar tabakas lietošanu saistītie riski. Patiesībā informācija, kas ļautu uzskatīt, ka attiecīgais izstrādājums ir mazāk kaitīgs vai ka tas sniedz zināmus ieguvumus, šo risku apzināšanos varētu samazināt.
- 160 Nevar tikt atbalstīts arī arguments, ka mērķis varētu tikt sasniegts, izmantojot citus, mazāk ierobežojošus pasākumus, tādus kā Direktīvas 2014/40 13. pantā minēto elementu un aspektu izmantošanas reglamentēšana, nevis to pilnīga aizliegšana, vai arī noteiktu papildu brīdinājumu par ietekmi uz veselību pievienošana. Šādi pasākumi nebūtu tik efektīvi patērētāju veselības aizsardzībai, jo 13. pantā minētie elementi un aspekti paši par sevi var veicināt tabakas patēriņu (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 140. punkts). Nevar tikt uzskatīts, ka šie elementi un aspekti tiek izvietoti ar mērķi precīzi un skaidri informēt patērētājus, jo tie tomēr ir paredzēti, lai izmantotu tabakas izstrādājumu patērētāju neaizsargātību, jo tie nikotīna atkarības dēļ ir īpaši uzņēmīgi attiecībā uz jebkādiem elementiem, kas ļauj uzskatīt, ka tabakas patēriņam ir arī pozitīvi efekti, lai attaisnotu vai samazinātu ar šo ieradumu saistītos riskus.

- 161 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka, aizliedzot uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienību, uz ārējā iepakojuma, kā arī uz pašu tabakas izstrādājumu marķējuma izvietot Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punktā norādītos elementus un aspektus, pat ja tie ietver objektīvu patiesu informāciju, Savienības likumdevējs nav novirzījies no taisnīga līdzsvara starp prasībām saistībā ar vārda un izteiksmes brīvību un prasībām saistībā ar cilvēku veselības aizsardzību.
- 162 Līdz ar to ar Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punktu nav pārkāpts nedz Hartas 11. pants, nedz samērīguma princips.
- 163 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, izskatot otro jautājumu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkta spēkā esamību.

Par trešo jautājumu

- 164 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai Direktīvas 2014/40 7. panta 1. un 7. punkts, 8. panta 3. punkts, 9. panta 3. punkts, 10. panta 1. punkta a), c) un g) apakšpunkts un 14. pants nav spēkā, jo tie ir pretrunā samērīguma principam.
- 165 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbilstoši šim principam Savienības iestāžu aktiem ir jābūt piemērotiem ar attiecīgo tiesisko regulējumu sasniedzamo leģitīmo mērķu īstenošanai un tie nedrīkst pārsniegt šo mērķu sasniegšanai vajadzīgo; turklāt, ja ir iespēja izvēlēties no vairākiem atbilstošiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinājošais; radītajām neērtībām ir jābūt samērīgām salīdzinājumā ar sasniedzamajiem mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumus *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 122. punkts; *ERG u.c.*, C-379/08 un C-380/08, EU:C:2010:127, 86. punkts, kā arī *Gauweiler u.c.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 67. un 91. punkts).
- 166 Attiecībā uz iepriekšējā punktā minēto apstākļu pārbaudi tiesā ir jāatzīst Savienības likumdevēja plašā rīcības brīvība tādā jomā, par kādu ir runa pamatlietā, kurā tam ir jāizdara izvēle ar politiku, ekonomiku un sociālām lietām saistītos jautājumos un kurā tam ir jāveic sarežģīts novērtējums. Līdz ar to tikai šajā jomā veiktā pasākuma acīmredzama neatbilstība mērķim, ko kompetentās iestādes vēlas sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 123. punkts).
- 167 Ņemot vērā šos principus, ir jāpārbauda, vai trešajā jautājumā norādītās Direktīvas 2014/40 normas nav pretrunā samērīguma principam.

Par trešā jautājuma a) punktu

- 168 Trešā jautājuma a) punkts ir par Direktīvas 2014/40 7. panta 1. un 7. punkta spēkā esamību saistībā ar samērīguma principu. Atbilstoši šim normām dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu, kuru jebkuras sastāvdaļas, piemēram, filtri, papīri, iepakojums, vai kapsulas, satur aromatizētājus vai jebkādu tehniskus elementus, kas varētu mainīt attiecīgo tabakas izstrādājumu smaržu vai garšu vai to dūmu intensitāti.
- 169 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka minēto normu spēkā esamība tiek apstrīdēta, pamatojot, ka mentola izmantošanas aizliegums neesot nedz piemērots, nedz nepieciešams, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķi, un ka šī aizlieguma sekas būšot nesamērīgas.
- 170 Pirmkārt, attiecībā uz mentolu saturošu tabakas izstrādājumu tirdzniecības aizliegumu būtībā tiek norādīts, ka tas nav piemērots cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības mērķa sasniegšanai, jo mentols jauniešiem neesot pievilcīgs un tā izmantošana tādējādi neveicināšot tabakas patēriņa uzsākšanu.

- 171 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2014/40 dubultais mērķis saskaņā ar tās 1. pantu ir sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.
- 172 Šajā aspektā ir jāatzīst, ka, pirmkārt, kā izriet arī no šī sprieduma 125. punkta, aizliegums tirgot tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu ir piemērots tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbības veicināšanai.
- 173 Otrkārt, šis aizliegums ir arī piemērots, lai nodrošinātu augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni. Nav apstrīdēts, ka atsevišķi aromāti jauniešiem ir īpaši pievilcīgi un ka tie veicina tabakas patēriņa uzsākšanu.
- 174 Attiecībā uz apgalvojumu, ka jauniešiem mentols nav pievilcīgs un ka tā izmantošana izstrādājumos smēķēšanas uzsākšanu neveicinās, šī sprieduma 115. punktā jau tika norādīts, ka Savienības likumdevējs visiem raksturīgajiem aromātiem pamatoti drīkst piemērot vienu tiesisko regulējumu. No tā izriet, ka aizlieguma piemērotība, lai sasniegtu cilvēku veselības aizsardzības mērķi nav apšaubāma attiecībā tikai uz vienu aromātu.
- 175 Vēl ir svarīgi norādīt, ka saskaņā ar daļējām vadlīnijām VKTU 9. un 10. panta piemērošanai, kurām ir jāatzīst īpaši augsta pierādījuma vērtība šī sprieduma 112. punktā norādīto iemeslu dēļ, mentols, tāpat kā citi aromāti, veicina un uztur tabakas izstrādājumu patēriņu un tā patīkamās garšas dēļ tabakas izstrādājumus patērētājiem padara pievilcīgākus.
- 176 Direktīvas 2014/40 mērķis turklāt ir visu patērētāju augsta veselības aizsardzības līmeņa panākšana, kā rezultātā tās piemērotība šī mērķa sasniegšanai nav vērtējama vienīgi attiecībā uz vienu patērētāju kategoriju.
- 177 Līdz ar to Direktīvas 2014/40 7. pantā paredzētais aizliegums nav uzskatāms par acīmredzami nepiemērotu, lai sasniegtu mērķi sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu ņemot cilvēku, īpaši jauniešu, augstu veselības aizsardzības līmeni.
- 178 Otrkārt, attiecībā uz šī aizlieguma nepieciešamību ir jāatgādina, ka, no vienas puses, kā jau norādīts šī sprieduma 110. punktā, daļējās vadlīnijās VKTU 9. un 10. panta piemērošanai VKTU pusēm tiek ieteikts cita starpā aizliegt izmantot tādas sastāvdaļas kā mentols, kuras var uzlabot tabakas izstrādājumu garšu. Turklāt saskaņā ar šo daļējo vadlīniju 1.1. nodaļu šīs vispārējās konvencijas puses tiek mudinātas piemērot pasākumus, kas ir stingrāki par šajās vadlīnijās ieteiktajiem.
- 179 Tādēļ Savienības likumdevējs, ņemot vērā šos ieteikumus un izmantojot savu plašo novērtējuma brīvību, varēja leģitīmi piemērot aizliegumu visiem raksturīgajiem aromātiem.
- 180 No otras puses, attiecībā uz mazāk apgrūtināšiem pasākumiem, uz kuriem norādījušas prasītājas pamatlietā, ir jāatzīmē, ka tie nešķiet tik piemēroti attiecīgā mērķa sasniegšanai.
- 181 Proti, vecuma sliekšņa, no kura sākot ir atļauta tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu lietošana, paaugstināšana nebūs piemērota šo izstrādājumu pievilcīguma samazināšanai un tādēļ nenovērsīs tabakas lietošanu tādu personu vidū, kuras minēto vecuma sliekšni ir sasniegušas. Turklāt no šī vecuma ierobežojuma izrietošais pārdošanas aizliegums minēto izstrādājumu tirdzniecībā katrā ziņā var tikt viegli apiets.
- 182 Informācijas kampaņu organizēšana ar mērķi norādīt uz tabakas izstrādājumu ar raksturīgiem aromātiem bīstamību pati par sevi nav piemērota, lai novērstu atšķirības valstu tiesiskajos regulējumos par šādu izstrādājumu tirdzniecību un tādējādi uzlabotu iekšējā tirgus darbības apstākļus.

- 183 Aizliegtu vai atļautu aromātu sarakstu pieņemšanas rezultātā tiktu radīta nepamatoti atšķirīga attieksme pret dažādiem tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu veidiem. Turklāt šādi saraksti ātri zaudētu spēku ražotāju tirdzniecības stratēģiju attīstības rezultātā vai arī tiktu viegli apieti.
- 184 Tādēļ ir jāatzīst, ka aizliegums laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu acīmredzami nepārsniedz iecerētā mērķa sasniegšanai nepieciešamo.
- 185 Treškārt, attiecībā uz mentola kā raksturīga aromāta izmantošanas aizlieguma apgalvoti nesamērīgajām sekām šī aizlieguma negatīvās ekonomiskās un sociālās ietekmes dēļ, ir jāatgādina, ka pat tad, kad, kā tas ir pamatlietā, Savienības likumdevējam ir plašas normatīvās pilnvaras, tam sava izvēle ir jāpamato ar objektīviem kritērijiem un jāpārlicinās, vai ar veikto pasākumu sasniedzamie mērķi var pamatot saimnieciski negatīvas, pat būtiskas sekas, kas rodas konkrētiem saimnieciskās darbības subjektiem (šajā ziņā skat. spriedumu Luksemburga/Parlaments un Padome, C-176/09, EU:C:2011:290, 63. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 186 Atbilstoši LES un LESD pievienotā Protokola (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu (turpmāk tekstā – “2. protokols”) 5. pantam tiesību aktu projektos ir pienācīgi jāņem vērā tas, ka jebkādiem apgrūtinājumiem, kas attiecas uz tirgus dalībniekiem, ir jābūt iespējami maziem un atbilstīgiem noteiktajam mērķim.
- 187 Šajā gadījumā ir jāatzīst, ka Savienības likumdevējs ir raudzījies, lai šis aizlieguma laist tirgū tabakas izstrādājumus ar raksturīgu aromātu negatīvās ekonomiskās un sociālās sekas tiktu mazinātas.
- 188 Tādējādi, pirmkārt, lai gan tabakas ražošanas nozarei, gan arī patērētājiem sniegtu pielāgošanās periodu, Direktīvas 2014/40 7. panta 14. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, kuriem piemīt raksturīgs aromāts un kuru pārdošanas apjoms Savienībā attiecīgā produktu kategorijā ir 3 % vai vairāk, aizliegums tos laist Savienības tirgū tiks piemērots tikai no 2020. gada 20. maija.
- 189 Otrkārt, no šī sprieduma 98., 117. un 132. punktā minētā ietekmes novērtējuma (pirmā daļa, 114. lpp., un sestā daļa, 2. lpp.), kurš šajā ziņā nav apstrīdēts, izriet, ka šis aizliegums izpaudīsies kā cigarešu patēriņa samazināšanās Savienībā par 0,5 %–0,8 % piecu gadu laikposmā.
- 190 Šie elementi pierāda, ka Savienības likumdevējs ir līdzsvarojis, no vienas puses, minētā aizlieguma ekonomiskās sekas un, no otras puses, obligāto prasību saskaņā ar Hartas 35. panta otro teikumu, kā arī ar LESD 9. pantu, 114. panta 3. punktu un 168. panta 1. punktu nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni saistībā ar izstrādājumu, kam ir kancerogēnas īpašības un mutagēnas un toksiskas īpašības attiecībā uz reproduktīvo veselību. Tādēļ Direktīvas 2014/40 7. pantā ietvertā aizlieguma ietekme nešķiet acīmredzami nesamērīga.
- 191 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, izskatot trešā jautājuma a) punktu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 7. panta 1. un 7. punkta spēkā esamību.

Par trešā jautājuma b) punktu

- 192 Normas, par kurām ir trešā jautājuma b) punkts, ietver dažādus noteikumus par tabakas izstrādājumu iepakojumu un marķējumu, kuri būtībā attiecas uz brīdinājumu par ietekmi uz veselību veselumu pēc iepakojuma atvēršanas, kas noteikts Direktīvas 2014/40 8. panta 3. punktā, vispārīgā brīdinājuma un informatīvā uzraksta izvietojumu un minimālajiem izmēriem, kas ietverti šīs direktīvas 9. panta 3. punktā, kombinēto brīdinājumu par ietekmi uz veselību minimālajiem izmēriem, kas noteikti minētās direktīvas 10. panta 1. punkta g) apakšpunktā, kā arī cigarešu iepakojuma formu un minimālo cigarešu skaitu iepakojuma vienībā, kas noteikti šīs direktīvas 14. pantā.

- 193 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka visu šo normu spēkā esamība tiek ļoti vispārīgi un apkopojoši apstrīdēta tādēļ, ka, pirmkārt, tās neesot nedz piemērotas, nedz nepieciešamas sabiedrības veselības mērķa sasniegšanai. Paredzēto prasību, kas esot ļoti apgrūtināša, vietā varot izmantot mazāk ierobežojošus pasākumus, tādus kā, piemēram, prasību brīdinājumus par ietekmi uz veselību izvietot tā, lai tie būtu pilnībā redzami un tos neizmainītu paciņas forma. Otrkārt, apstrīdētās prasības radot šķērslī tabakas izstrādājumu nošķiršanai un radot konkurences izkropļojumus. Treškārt, Direktīvas 2014/40 14. panta 1. punktā paredzētā prasība par to, ka iepakojuma vienībā ir jābūt vismaz divdesmit cigaretēm, neesot attaisnojama ar sabiedrības veselības aizsardzību.
- 194 Lielākoties ar šiem iebildumiem tiek apšaubīts minēto prasību samērīgums tikai ar mērķi nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni, abstrahējoties no mērķa veicināt iekšējā tirgus pareizu darbību un šādi ignorējot faktu, ka minētajai direktīvai un, it īpaši, trešā jautājuma b) punktā minētajām normām ir šis dubultais mērķis.
- 195 Kā konstatēts šā sprieduma 97.–105. punktā, pirmkārt, Direktīvas 2014/40 II sadaļas II nodaļas normas, kuru starpā ir arī minētajā jautājumā norādītās normas, sekmē tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, novēršot atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos šajā jomā.
- 196 Tas pats attiecas arī uz minimālo cigarešu skaitu paciņā, kas noteikts Direktīvas 2014/40 14. panta 1. punktā un uz ko ir konkrēta atsauce iesniedzējtiesas nolēmumā. Šīs prasības mērķis pamatā ir likvidēt atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos, kā to apliecina arī šīs direktīvas preambulas 28. apsvērums.
- 197 Otrkārt, attiecīgās prasības veicina augsta līmeņa cilvēku veselības aizsardzības mērķa sasniegšanu. Kā savu secinājumu 191. un 192. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, inovatīvi, neparasti vai oriģināli iepakojumu veidi var veicināt izstrādājuma pievilcīguma saglabāšanos vai palielināšanos un aicināt to lietot. Tāpat arī atsevišķas iepakojuma formas var negatīvi ietekmēt brīdinājumu par ietekmi uz veselību redzamību un līdz ar to, kā tas izriet no Direktīvas 2014/40 preambulas 25. un 28. apsvēruma, mazināt to efektivitāti. Attiecībā uz prasību, ka vienā iepakojuma vienībā ir jābūt vismaz divdesmit cigaretēm, ir jānorāda, ka tās iemesls ir tāds, ka mazo iepakojumu tirdzniecība aicina sākt tabakas patēriņu, jo patērētājs tiecas uzskatīt, ka tie ir lētāki, mazāk apgrūtināši un psiholoģiski pieņemamāki.
- 198 Attiecībā uz šī sprieduma 193. punktā minēto mazāk apgrūtināšo pasākumu atliek atzīmēt, ka tā mērķis nav novērst atšķirības dalībvalstu tiesiskajos regulējumos tabakas izstrādājumu marķēšanas un iepakojuma jomā un tādējādi ar to nav iespējams sasniegt mērķi uzlabot iekšējā tirgus darbību.
- 199 Lai arī šīs prasības pēc sava rakstura zināmā mērā var pastiprināt dažādu tabakas izstrādājumu līdzību, tās tomēr attiecas vienīgi uz dažiem šo izstrādājumu iepakojuma un marķējuma aspektiem, un tādēļ atliek pietiekami daudz iespēju šos izstrādājumus nošķirt.
- 200 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus nevar tikt atzīts, ka Direktīvas 2014/40 8. panta 3. punktā, 9. panta 3. punktā, 10. panta 1. punkta g) apakšpunktā un 14. pantā ietvertās prasības ir acīmredzami nepiemērotas vai acīmredzami pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi uzlabot tabakas izstrādājumu un ar to saistīto izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu izmantojot cilvēku, īpaši jauniešu, augsta līmeņa veselības aizsardzību.
- 201 Līdz ar to ir jāatzīst, ka, izskatot trešā jautājuma b) punktu, nav atklājies neviens elements, kas varētu ietekmēt šo normu spēkā esamību.

Par trešā jautājuma c) punktu

- 202 Direktīvas 2014/40 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā, par kuriem ir runa trešā jautājuma c) punktā, būtībā ir noteikts, ka uz katras iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma ir jāizvietot kombinēti brīdinājumi, kuri sastāv no kāda no šīs direktīvas I pielikumā ietvertajiem brīdinājumiem un atbilstošas krāsainas fotogrāfijas, kuras norādītas II pielikumā, un šiem brīdinājumiem ir jāaizņem 65 % no iepakojuma vienības priekšējās un aizmugurējās ārējās virsmas.
- 203 Šo normu spēkā esamība būtībā ir apstrīdēta minētajiem brīdinājumiem paredzētās virsmas lieluma dēļ. Tādējādi, pirmkārt, tiek apgalvots, ka šāds lielums nav nedz piemērots, nedz vajadzīgs, lai sasniegtu sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, otrkārt, ka šī daļa 65 % apmērā esot noteikta patvaļīgi un nav pamatojama ar VKTU ieteikumiem un, treškārt, ka tās ietekme esot acīmredzami nesamērīga.
- 204 Vispirms attiecībā uz liela izmēra kombinēto brīdinājumu par ietekmi uz veselību piemērotību ir jānorāda, ka VKTU 11. panta piemērošanas vadlīniju 7. punktā ir paskaidrots, ka atšķirībā no maza izmēra brīdinājumiem, kuri ietver tikai tekstu, lielāka izmēra brīdinājumi, kuri ietver attēlus, ir labāk pamanāmi, labāk dara zināmus riskus veselībai, tiem ir spēcīgāka emocionālā ietekme un tie turklāt mudina prasītājus samazināt tabakas patēriņu vai to atmet. Lielāka izmēra brīdinājumi arī labāk saglabā savu efektivitāti, laukumā ritot, un ir īpaši efektīvi, lai par ietekmi uz veselību informētu nezinošas personas, bērnus un jauniešus.
- 205 Liela izmēra kombinētu brīdinājumu par ietekmi uz veselību izvietošana tādēļ nešķiet acīmredzami nepiemērota iecerētā mērķa sasniegšanai.
- 206 Turpinājumā, runājot par kombinētajiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību paredzētā laukuma lieluma, kas norādīts Direktīvas 2014/40 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā, noteikšanas patvaļīgo raksturu, ir jānorāda, ka saskaņā ar VKTU 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta iv) daļu šiem brīdinājumiem būtu jāaizņem “50 % vai vairāk” no galvenās teksta izkārtojuma platības, bet ne mazāk kā 30 %.
- 207 Šajā ziņā vadlīniju VKTU 11. panta piemērošanai 12. punktā pusēm ir ieteikts apsvērt iespēju izmantot brīdinājumus par ietekmi uz veselību un informāciju, kas aizņem “vairāk nekā 50 %” no galvenās teksta izkārtojuma platības, jo atbilstoši pierādījumiem “brīdinājumu par ietekmi uz veselību un citu paziņojumu efektivitāte pieaug, palielinot to izmēru”.
- 208 Šajā kontekstā Savienības likumdevējam nevar tikt pārņemts, ka tas ir rīkojies patvaļīgi, Direktīvas 2014/40 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā nosakot, ka kombinētajiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību ir jāaizņem 65 % no virsmas. Šīs izvēles pamatā faktiski ir no VKTU ieteikumiem izrietošie kritēriji, un šī izvēle ir izdarīta, ņemot vērā likumdevējam piemītošo plašo novērtējuma brīvību, par ko atgādināts šī sprieduma 166. punktā.
- 209 Visbeidzot, attiecībā uz attiecīgā pasākuma nepieciešamību un tā apgalvoti nesamērīgo ietekmi uz ražotāju iespējām darīt patērētājiem zināmu informāciju par attiecīgo izstrādājumu ir svarīgi norādīt, ka, pirmkārt, šiem paziņojumiem atvēlētais laukums nav tik liels, lai uz iepakojuma vienībām nepietiktu vietas šādai informācijai.
- 210 Otrkārt, šādi paredzētie ierobežojumi ir jālīdzsvaro ar obligāto prasību nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni jomā, kurai ir raksturīgs attiecīgā izstrādājuma toksiskums un atkarību izraisošā ietekme.

- 211 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, nevar tikt atzīts, ka, pieņemot Direktīvas 2014/40 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu, Savienības likumdevējs būtu acīmredzami pārsniedzis tā robežas, kas ir piemērots vai nepieciešams, lai sasniegtu mērķi uzlabot tabakas izstrādājumu un ar to saistīto izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, par pamatu izmantojot augsta līmeņa cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzību.
- 212 Līdz ar to ir jāatzīst, ka trešā jautājuma c) punkta izskatīšanā nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkta spēkā esamību.

Par septīto jautājumu

- 213 Ņemot vērā šī sprieduma 52. punktā konstatēto, uz septīto jautājumu ir jāatbild, ka tas attiecas vienīgi uz Direktīvas 2014/40 7. panta spēkā esamību, ņemot vērā subsidiaritātes principu.
- 214 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav norādīts neviens pamats par visas direktīvas spēkā neesamību saistībā ar šo principu. Ir apstrīdēta tikai tās 7. panta spēkā esamība, jo ar šo pantu ir aizliegts laist Savienības tirgū tabakas izstrādājumus, kuri satur mentolu kā raksturīgu aromātu. Tiek apgalvots, ka Savienības likumdevējs ir tikai stereotipiski apgalvojis, ka subsidiaritātes princips ir ievērots, nepierādot, vai no šī aizlieguma izrietošie ieguvumi iekšējam tirgum ir tādi, kas pamato Savienības rīcību. Sabiedrības veselības aizsardzības mērķis pietiekamā apmērā varētu tikt sasniegts arī dalībvalstu līmenī.
- 215 Subsidiaritātes princips ir noteikts LES 5. panta 3. punktā, saskaņā ar kuru jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī. LES un LESD pievienotā Protokola (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu 5. pantā turklāt ir paredzētas arī vadlīnijas šo nosacījumu izpildes konstatēšanai (spriedums Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 44. punkts).
- 216 Subsidiaritātes principa ievērošanu vispirms pārbauda politiskā līmenī valstu parlamenti atbilstoši šajā protokolā šim nolūkam paredzētajām procedūrām.
- 217 Pēc tam šo pārbaudi veic Savienības tiesa, kurai ir jāpārbauda gan LES 5. panta 3. punktā paredzēto materiāltiesisko nosacījumu izpilde, gan minētajā protokolā ietvertu procesuālo garantiju izpilde.
- 218 Pirmkārt, runājot par LES 5. panta 3. punktā paredzēto materiāltiesisko nosacījumu izpildes pārbaudi tiesā, Tiesai ir jānoskaidro, vai Savienības likumdevējs, pamatojoties uz detalizētu informāciju, varēja uzskatīt, ka iecerētā pasākuma mērķis labāk var tikt sasniegts Savienības līmenī.
- 219 Šajā gadījumā attiecībā uz tādu jomu kā iekšējā tirgus darbības uzlabošana, kas nav joma, kurā Savienībai ir ekskluzīva kompetence, ir jāpārbauda, vai Direktīvas 2014/40 mērķis labāk var tikt sasniegts Savienības līmenī (šajā ziņā skat. spriedumu *British American Tobacco (Investments) un Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 179. un 180. punkts).
- 220 Šajā ziņā, kā minēts šī sprieduma 143. punktā, Direktīvai 2014/40 ir dubults mērķis sekmēt netraucētu tabakas un ar to saistītu izstrādājumu iekšējā tirgus darbību, līdztekus nodrošinot augstu cilvēku, īpaši jauniešu, veselības aizsardzības līmeni.

- 221 Pat pieņemot, ka otrā šī mērķa daļa labāk varētu tikt sasniegta dalībvalstu līmenī, tomēr šī mērķa īstenošana šajā līmenī pastiprinātu vai pat radītu situācijas, kad dažas dalībvalstis atļauj laist tirgū tabakas izstrādājumus ar noteiktiem raksturīgiem aromātiem, taču citas to aizliedz, kas tādējādi būtu pretrunā Direktīvas 2014/40 mērķa pirmajai daļai, proti, tabakas un saistīto izstrādājumu iekšējā tirgus darbības uzlabošanai.
- 222 No abu šīs direktīvas mērķu savstarpējās atkarības izriet, ka Savienības likumdevējs varēja leģitīmi uzskatīt, ka viņa rīcībā ir jāietver režīms tabakas izstrādājumu ar raksturīgu aromātu laišanai Savienības tirgū un ka šīs savstarpējās atkarības dēļ šis dubultais mērķis labāk varēs tikt sasniegts Savienības līmenī (pēc analogijas skat. spriedumus *Vodafone* u.c., C-58/08, EU:C:2010:321, 78. punkts, kā arī Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 48. punkts).
- 223 Turklāt, kā konstatēts šī sprieduma 115. punktā, Savienības likumdevējs pamatoti drīkstēja visiem raksturīgajiem aromātiem piemērot vienu tiesisko regulējumu.
- 224 Līdz ar to ir jānoraida argumenti par to, ka cilvēku veselības aizsardzības mērķis tieši saistībā ar tabakas izstrādājumu ar raksturīgiem aromātiem laišanu tirgū labāk varētu tikt sasniegts valstu līmenī.
- 225 Otrkārt, attiecībā uz formas prasību izpildi un, īpaši, Direktīvas 2014/40 pamatojumu saistībā ar subsidiaritātes principu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu izpilde ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai apstrīdētā tiesību akta tekstu, bet arī tā kontekstu un lietas apstākļus (šajā ziņā skat. spriedumu Igaunija/Parlaments un Padome, C-508/13, EU:C:2015:403, 61. punkts).
- 226 Šajā lietā ir skaidrs, ka Komisijas priekšlikums direktīvai, kā arī tās izstrādātais ietekmes novērtējums ietver pietiekami daudz elementu, kas skaidri un nepārprotami ilustrē priekšrocības, kas saistītas ar Savienības līmeņa pasākumu, salīdzinājumā ar dalībvalstu līmeņa pasākumiem.
- 227 Šādos apstākļos ir juridiski pietiekami pierādīts, ka, pamatojoties uz šiem elementiem, kā Savienības likumdevējs, tā arī valstu parlamenti varēja izvērtēt, vai minētais priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, ļaujot arī indivīdiem iepazīties ar iemesliem saistībā ar šo principu un Tiesai veikt pārbaudi.
- 228 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, izskatot septīto jautājumu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 7. panta spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 229 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīvas 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK 24. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka dalībvalstīm ir ļauts saglabāt vai ieviest papildu prasības tikai attiecībā uz tādiem tabakas izstrādājumu iepakojuma aspektiem, kuri ar šo direktīvu nav saskaņoti;

- 2) Direktīvas 2014/40 13. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka ar to ir aizliegts uz iepakojuma marķējuma, uz ārējā iesaiņojuma, kā arī uz pašiem tabakas izstrādājumiem izvietot noteiktu informāciju, uz kuru attiecas šī norma, pat ja šī informācija ir objektīvi patiesa;
- 3) izskatot *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* [Anglijas un Velsas Augstā Karaliskā tiesa, Administratīvā tiesa] uzdotos prejudiciālos jautājumus, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2014/40 7. un 18. panta un 24. panta 2. un 3. punkta, kā arī šīs direktīvas II sadaļas II nodaļas normu spēkā esamību.

[Paraksti]